

PROJPRZEM MAKRUM S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

Bydgoszcz, 29 marca 2018 roku

Spis treści

Wybrane dane finansowe.....	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.....	5
Zysk (strata) na jedną akcję.....	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku.....	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.....	8
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.....	9
Zasady Polityki Rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.....	10
1. Informacje ogólne.....	10
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	10
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej.....	10
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	11
5.1. Profesjonalny osąd.....	11
5.2. Niepewność szacunków i założeń.....	12
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	16
6.1. Oświadczenie o zgodności.....	16
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego.....	16
7. Połączenie z jednostką gospodarczą.....	17
8. Istotne zasady (polityka) rachunkowości.....	18
8.1. Wycena do wartości godziwej.....	18
8.2. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	18
8.3. Rzeczowe aktywa trwałe.....	19
8.4. Nieruchomości inwestycyjne.....	19
8.5. Aktywa niematerialne.....	19
8.6. Wartość firmy (Goodwill).....	20
8.7. Leasing.....	21
8.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	21
8.9. Koszty finansowania zewnętrznego.....	21
8.10. Aktywa finansowe.....	22
8.10.1. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego.....	22
8.10.2. Wycena instrumentów finansowych na dzień powstania.....	22
8.10.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy.....	23
8.11. Utrata wartości aktywów finansowych.....	23
8.11.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu.....	23
8.11.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu.....	23
8.11.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.....	24
8.12. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczające.....	24
8.12.1. Zabezpieczenie wartości godziwej.....	24
8.12.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych.....	24
8.12.3. Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.....	25
8.13. Zapasy.....	25
8.14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	26
8.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	26
8.16. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	26
8.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	26
8.18. Rezerwy.....	27
8.19. Świadczenia pracownicze.....	27
8.20. Płatności w formie akcji.....	27
8.21. Przychody.....	27
8.22. Podatki.....	28
8.23. Zysk netto na akcję.....	28
8.24. Połączenie Spółek.....	29

9.	Stosowane standardy i interpretacje.....	30
10.	Korekty prezentacyjne danych porównawczych.....	35
11.	Sezonowość działalności.....	36
12.	Informacje dotyczące segmentów działalności.....	36
13.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	38
14.	Przychody i koszty.....	38
15.	Zmiany w umowach o usługę budowlaną.....	40
16.	Podatek dochodowy.....	41
17.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	43
18.	Aktywa niematerialne i Wartość Firmy.....	44
19.	Nieruchomości inwestycyjne.....	46
20.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	47
21.	Zapasy.....	48
22.	Należności i pożyczki.....	49
22.1.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	50
23.	Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych.....	51
24.	Rezerwy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.....	51
25.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	52
26.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	54
27.	Inne istotne zmiany.....	54
27.1	Kapitałowe papiery wartościowe.....	54
27.2	Sprawy sądowe.....	55
27.3	Zobowiązania warunkowe.....	56
27.4	Zobowiązania inwestycyjne.....	57
27.5	Kapitał własny.....	57
27.6	Zarządzanie kapitałem.....	57
27.7	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	58
27.8	Inne wybrane ujawnienia:.....	58
27.8.1	Zysk przypadający na jedną akcję.....	58
27.9	Leasing i najem.....	58
28.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	59
28.1	Ryzyko stopy procentowej.....	60
28.2	Ryzyko walutowe.....	60
28.3	Ryzyko cen towarów.....	60
28.4	Ryzyko kredytowe.....	60
28.5	Ryzyko związane z płynnością.....	61
29.	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	62
30.	Świadczenia pracownicze.....	62
30.1	Programy akcji pracowniczych.....	62
30.2	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	62
30.3	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia	63
30.4	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	63
31.	Instrumenty finansowe.....	64
32.	Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych.....	65
33.	Działalność zaniechana.....	65
34.	Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	65
34.1	Jednostka stowarzyszona.....	68
34.2	Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem.....	68
34.3	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi.....	68
34.4	Pożyczka udzielona członkowi Zarządu.....	68
34.5	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	68
35.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej.....	68
35.1	Wynagrodzenie wypłacone lub należne Członkom Zarządu oraz Członkom Rady Nadzorczej.....	68
36.	Struktura zatrudnienia.....	69
37.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	70

Wybrane dane finansowe

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
	tys. PLN		tys. EUR	
Sprawozdanie z całkowitych dochodów				
Przychody ze sprzedaży	112 492	86 061	26 416	19 727
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	11 483	(2 737)	2 696	(627)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	11 139	(4 165)	2 616	(955)
Zysk (strata) netto	8 041	(4 645)	1 888	(1 065)
Zysk na akcję (PLN)	1,34	(0,78)	0,32	(0,18)
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,2585	4,3625
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	9 796	5 614	2 300	1 287
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(18 167)	(6 384)	(4 266)	(1 463)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	5 513	(559)	1 295	(128)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(2 861)	(1 329)	(672)	(305)
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,2585	4,3625
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	157 789	114 903	37 831	25 973
Zobowiązania długoterminowe	6 144	3 477	1 473	786
Zobowiązania krótkoterminowe	56 767	23 661	13 610	5 348
Kapitał własny	94 878	87 764	22 748	19 838
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	X	X	4,1709	4,4240

Pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu okresów kurs ten wyniósł:

01 stycznia do 31 grudnia 2017: 1 euro = 4,2585 złotych
 01 stycznia do 31 grudnia 2016: 1 euro = 4,3625 złotych

Pozycje bilansowe przeliczono wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu dni bilansowych kurs ten wyniósł:

31 grudnia 2017: 1 euro = 4,1709 złotych
 31 grudnia 2016: 1 euro = 4,4240 złotych

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

	nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	12	112 492	86 061
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		110 894	83 852
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		1 598	2 209
Koszt własny sprzedaży	12	93 648	64 569
Koszt sprzedanych produktów i usług		92 290	63 128
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		1 358	1 441
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		18 844	21 492
Koszty sprzedaży	12	3 875	6 474
Koszty ogólnego zarządu	12	8 568	11 553
Pozostałe przychody operacyjne	14	5 903	1 548
Pozostałe koszty operacyjne	14	821	7 751
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		11 483	(2 737)
Przychody finansowe	14	1 187	815
Koszty finansowe	14	1 531	2 243
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		11 139	(4 165)
Podatek dochodowy	16	3 098	479
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		8 041	(4 645)
Zysk (strata) netto		8 041	(4 645)

Zysk (strata) na jedną akcję

Wyszczególnienie	nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
<i>z działalności kontynuowanej</i>	27.8.1		
- podstawowy		1,34	-0,78

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Zysk (strata) netto	8 041	(4 645)
Inne całkowite dochody		
Zysk strata z aktualizacji wyceny:	-	3 843
- przeszacowanie nieruchomości	-	3 843
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:	(1)	-
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych		
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	-	730
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu	(1)	3 113
Całkowite dochody	8 040	(1 532)

Na dzień 31.12.2017 roku wystąpiły pozycje wyceniane przez kapitał z aktualizacji wyceny. W przypadku ich wyłączenia dotyczą one aktualizacji wartości akcji posiadanych przez Spółkę.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku

Aktywa	nota	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe			
Wartość firmy	7/18	28 620	-
Aktywa niematerialne	18	3 325	1 008
Rzeczowe aktywa trwałe	17	28 510	28 723
Nieruchomości inwestycyjne	19	22 038	26 134
Inwestycje w jednostkach zależnych	23	4 286	2 281
Należności i pożyczki		-	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	27.1	-	85
Pozostałe należności długoterminowe	22	1 347	1 169
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	-	122
Aktywa trwałe		88 126	59 521
Aktywa obrotowe			
Zapasy	21	15 455	21 931
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	15	8 644	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22.1	40 768	26 910
Pożyczki	22	2 503	3 008
Pochodne instrumenty finansowe	28.2	412	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe		91	6
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	24	130	87
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27.7	583	3 441
Aktywa obrotowe		68 586	55 382
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	20	1 077	-
Aktywa razem		157 789	114 903

PROJPRZEM MAKRUM S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
 Sprawozdanie z sytuacji finansowej
 (w tysiącach PLN)

Pasywa	nota	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	27.5	5 983	5 983
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		49 959	49 959
Kapitał zapasowy		897	897
Kapitały rezerwowe		36 402	36 401
Zyski zatrzymane:		1 638	(5 476)
- zysk (strata) z lat ubiegłych		(6 404)	(831)
- zysk (strata) netto		8 041	(4 645)
Kapitał własny		94 878	87 764
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	25	-	183
Leasing finansowy	27.9	3 154	1 554
Pozostałe zobowiązania	26	1 589	1 543
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	1 142	-
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	30	259	198
Zobowiązania długoterminowe		6 144	3 477
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26	32 580	17 575
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 378	309
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	25	17 096	1 072
Leasing finansowy	27.9	2 037	1 150
Pochodne instrumenty finansowe		-	-
Zobowiązanie z tytułu umów o usługę budowlaną		-	129
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	30	1 665	1 080
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	24	2 011	2 341
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	24	-	5
Zobowiązania krótkoterminowe		56 767	23 661
Zobowiązania razem		62 911	27 138
Pasywa razem		157 789	114 903

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31-12-2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		11 139	(4 165)
Korekty:			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	11	2 000	2 708
Odpisy aktualizujące aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		-	(1 145)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	18	671	697
Zmiana wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat		-	-
Zysk (strata) z aktywów (zobowiązań) finans. wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych		(5 647)	-
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		546	(26)
Koszty odsetek		(272)	132
Przychody z odsetek i dywidend		-	-
Inne korekty		(75)	(97)
Korekty razem		(2 777)	5 408
Zmiana stanu zapasów	32	5 412	(1 639)
Zmiana stanu należności	32	(7 985)	(147)
Zmiana stanu zobowiązań	32	2 186	2 831
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	32	(589)	1 433
Zmiana stanu należności z tytułu umów budowlanych	32	2 604	2 402
Zmiany w kapitale obrotowym		1 628	4 880
Zapłacone odsetki z działalności operacyjnej		-	-
Zapłacony podatek dochodowy		(192)	(509)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		9 796	5 614
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych		-	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	17	(1 643)	(6 306)
Wpływy ze sprzedaży ZCP	14	17 645	25
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych; wpłaty oraz dopłaty do kapitału	23	(31 767)	-
Wpływy netto z tytułu połączenia spółek	7	67	-
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych		-	-
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych		3 106	3 689
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	22	10 157	-
Pożyczki udzielone	22	(16 482)	(3 800)
Wpływy z pozostałych aktywów finansowych		750	-
Otrzymane odsetki		-	8
Otrzymane dywidendy		-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(18 167)	(6 384)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		8 996	633
Spłaty kredytów i pożyczek	26	(1 297)	(439)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	28.9	(1 907)	(613)
Odsetki zapłacone		(279)	(140)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		5 513	(559)
Przepływy pieniężne netto razem		(2 858)	(1 329)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(2 861)	(1 329)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		3 441	4 796
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		(3)	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		583	3 441

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2017 roku	5 983	49 959	897	36 401	(5 476)	87 764
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2017						
Zysk netto za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku	-	-	-	-	8 041	8 041
Kapitał z połączenia z Makrum PM	-	-	-	-	(928)	(928)
Całkowity dochód za okres od 01.01 do 31.12.2017	-	-	-	1	8 041	8 042
Saldo na dzień 31 grudnia 2017 roku	5 983	49 959	897	36 402	1 638	94 878

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2016 roku	5 983	49 959	897	42 721	(9 331)	90 228
Korekta błęd*	-	-	-	-	(927)	(927)
Saldo po korektach	5 983	49 959	897	42 721	(10 258)	89 300
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2016 (przekształcone)						
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	-	(9 428)	9 428	-
Strata netto za rok 2016	-	-	-	-	(4 645)	(4 645)
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku	-	-	-	3 108	-	3 108
Saldo na dzień 31 grudnia 2016 roku	5 983	49 959	897	36 401	(5 476)	87 764

*Kwota straty wynikająca z korekty błęd lat poprzednich w wartości (-) 927 tys. PLN wykazanej na dzień 31.12.2016 roku będzie pokryta przyszłymi zyskami.

Zasady Polityki Rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

PROJPRZEM MAKRUM S.A. („Spółka”, „Emitent”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Bernardyńskiej 13, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów i rachunek zysków i strat oraz noty do sprawozdania z całkowitych dochodów i rachunku zysków i strat obejmują dane za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku, które były przedmiotem badania przez biegłego rewidenta.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000024679. Spółce nadano numer statystyczny REGON 002524300.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- produkcja konstrukcji metalowych PKD 2511.Z,
- roboty związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych PKD 4120.Z,
- roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej PKD 4299.Z,
- wykonywanie wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych PKD 4322.Z,
- realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 4110.Z.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki za okres 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji.

Spółka sporządziła również skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 roku, które dnia 29 marca 2018 roku zostało przez Zarząd zatwierdzone do publikacji.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 26.09.2017 dokonały zmiany firmy spółki na PROJPRZEM MAKRUM S.A. oraz zatwierdziło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1) ksh, art. 515 §1 oraz art. 516 §1 ksh w związku art. 516 § 6 ksh połączenie z Makrum Project Management sp. z o.o.. Powyższe zmiany zostały zatwierdzone przez Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 1 grudnia 2017 roku. Podmiotem bezpośrednio dominującym spółki PROJPRZEM MAKRUM S.A. jest Grupa Kapitałowa Immobile S.A.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 29 marca 2018 roku.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Na dzień 31.12.2017 roku skład Zarządu PROJPRZEM MAKRUM S.A. przedstawiał się następująco:

- Piotr Szczeblewski	Prezes Zarządu
- Dariusz Szczechowski	Wiceprezes Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2016 roku skład Zarządu Spółki przedstawiał się następująco:

- Rafał Jerzy	Prezes Zarządu
- Sławomir Winiecki	Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2017 roku ukształtował się w dniu 11 kwietnia 2017 roku gdy rezygnacje z pełnienia funkcji w Zarządzie złożyli Pan Rafał Jerzy i Pan Sławomir Winiecki, a Rada Nadzorcza powołała w ich miejsce Pana Piotra Szczeblewskiego na stanowisko Prezesa Zarządu oraz Pana Dariusza Szczechowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Dariusz Skrocki	Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Sławomir Kamiński	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Piotr Fortuna	Sekretarz Rady Nadzorczej
- Rafał Jerzy	Członek Rady Nadzorczej
- Sławomir Winiecki	Członek Rady Nadzorczej
- Marcin Marczuk	Członek Rady Nadzorczej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Dariusz Skrocki	Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Mirosław Babiacyk	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Piotr Fortuna	Sekretarz Rady Nadzorczej
- Lech Cyprysiak	Członek Rady Nadzorczej
- Michał Królikowski	Członek Rady Nadzorczej
- Jacek Nowakowski	Członek Rady Nadzorczej

Zmiany składu Rady Nadzorczej zostały podjęte w dniu 29 czerwca 2017 roku przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe PROJPRZEM MAKRUM S.A. zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 29 marca 2018 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu jednostki osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań:

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Dokonując reklasyfikacji aktywów do kategorii aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Spółka ocenia stopień prawdopodobieństwa sprzedaży tych składników w okresie jednego roku od dnia reklasyfikacji. Reklasyfikacji dokonuje się jedynie w przypadkach, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Spółka sporządza plany sprzedaży własnego majątku nieoperacyjnego.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Odpisy aktualizujące należności

Należności ujmowane są i wykazywane w kwotach pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących wartość należności. Odpisy na należności wątpliwe szacowane są w momencie, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów aktualizujących jak również przyjętych założeń zostały przedstawione w nocie 22.1

Utrata wartości Goodwill – wartość firmy

Spółka dokonuje oceny przesłanek utraty wartości firmy (Goodwill), powstałej w związku z nabyciem i późniejszym połączeniem ze Spółką MAKRUM Project Management Sp. z o.o, w oparciu o własny osąd i przeprowadzony test na utratę wartości.

Podstawą testu są prognozy zdyskontowanych przyszłych przepływów finansowych dla ośrodka generującego przepływy pieniężne do którego została przypisana wartość firmy.

Wycena wartości nieruchomości inwestycyjnych

Spółka dokonuje wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własny osąd zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość, zgodnie z przyjętą polityką wyceny nieruchomości inwestycyjnych.

Utrata wartości aktywów trwałych

Spółka dokonuje oceny przesłanek utraty wartości składników majątku trwałego. W momencie zidentyfikowania przesłanek utraty wartości Spółka robi test i ustala wartość odzyskiwalną.

5.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian niebędących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych+A29:H48

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęta na koniec roku 2017 metodologia nie uległa zmianie. W okresie sprawozdawczym nie zmieniły się wskaźniki finansowe będące podstawą szacunku na koniec grudnia 2017 roku.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

Spółka dokonała oceny przesłanek utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych. W segmencie systemów przeładunkowych Zarząd nie zidentyfikował, z uwagi na wysokie dodatnie przepływy finansowe generowane w segmencie oraz brak innych istotnych zagrożeń, przesłanek utraty wartości.

W segmencie konstrukcji stalowych nastąpiły znaczące zmiany w alokowanych aktywach. Sprzedane zostały aktywa zakładu konstrukcji Stalowych w Sępólnie Krajeńskim, a nabyte zostały aktywa przyłączonej Spółki MAKRUM Project Management Sp. z o.o. Zmiany te spowodowały także istotne zmiany w zakresie rynków i charakteru działalności segmentu – zmian oferowanych produktów, charakterystyki produkcji i pozycji konkurencyjnej. Do aktywów segmentu została przypisana także wartość firmy rozpoznana w wyniku połączenia z MAKRUM Project Management Sp. z o.o. oraz znak towarowy MAKRUM i know how. Rozpatrując aktywa segmentu Zarząd rozpoznał przesłanki utraty wartości, jednakże przeprowadzony test na utratę wartości nie wykazał nadwyżki wartości aktywów ujętych w księgach Spółki ponad jej wartość odzyskiwalną.

Na każdy dzień bilansowy PROJPRZEM MAKRUM S.A. dokonuje oceny przesłanek utraty wartości rzeczowych składników trwałych i wartości aktywów niematerialnych. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia wskazujące, iż mogło nastąpić obniżenie możliwych przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości ustalana jest wartość odzyskiwalna.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są do wartości godziwej i kwalifikowane do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej. Przy wycenie wartości godziwej wg metody porównawczej uwzględnia się cechy danej działki takie jak: położenie i ekspozycja, sąsiedztwo, infrastruktura techniczna, dostęp komunikacyjny, wielkość, kształt i status planistyczny i nadaje się im odpowiednie wagi.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Utrata wartości udziałów, pożyczek i należności od jednostek powiązanych

Spółka zidentyfikowała utratę wartości aktywów zaangażowanych w jednostkę zależną PROMStahl Polska Sp. z o.o. takich jak udziały, pożyczki i należności. Dokonując oceny utraty wartości wskazanych aktywów wzięto pod uwagę wysokość aktywów netto tej spółki zależnej, po uwzględnieniu odpisów aktualizujących dokonanych w tej spółce zależnej. Ponadto powzięto założenie, że spółka zależna będzie prowadzić działalność handlową, która przy uwzględnieniu zastosowanych cen będzie w stanie pokryć koszty związane z funkcjonowaniem i nie wystąpią istotne negatywne zdarzenia powodujące konieczność dokonania dalszych odpisów aktualizujących. W przypadku gdyby przyjęte założenia okazały się niewłaściwe, wówczas mogłoby się okazać, że dokonany odpis aktualizujący wymagałby korekty.

Zarząd dokonuje oceny utraty wartości pożyczek udzielonych podmiotom zależnym oraz dokonuje oceny utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych w oparciu o szacowane przepływy pieniężne pozwalające na możliwość uregulowania przez jednostki zależne pożyczek, możliwość generowania korzyści z posiadanych udziałów np. w związku ze wzrostem inwestycji lub w formie otrzymywanej dywidendy.

Odpisy aktualizujące zapasy

Zarząd dokonał odpisów aktualizujących wartość zapasów. Założenia przyjęte do ustalenia wysokości odpisów aktualizujących jak i same odpisy aktualizujące zostały przedstawione w nocie 21.

Na dzień bilansowy Spółka ustala, czy nie nastąpiła utrata wartości zapasów wskutek niemożliwości wykorzystania w procesie produkcji lub sprzedaży po cenie przewyższającej wartość księgową. W takich przypadkach Zarząd w oparciu o indywidualną analizę dokonuje kwantyfikacji odpisu aktualizującego mającego na celu doprowadzenie wyceny zapasów do wartości możliwej do uzyskania ze sprzedaży.

Odpisy aktualizujące należności

Należności ujmowane są i wykazywane w kwotach pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących wartość należności. Odpisy na należności wątpliwe szacowane są w momencie, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów aktualizujących jak również przyjętych założeń zostały przedstawione w nocie 22.1.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Umowy o usługę budowlaną

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu zostałaaby zmniejszona o 1 mln PLN.

Niepewność związana z utworzonymi rezerwami

Spółka tworzy rezerwy na prawdopodobne zobowiązania, które jest w stanie w sposób wiarygodny oszacować w tym w szczególności rezerwy na naprawy gwarancyjne, które są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych ze sprzedanymi wyrobami i świadczonymi usługami.

Informacje na temat utworzonych rezerw zostały zaprezentowane w nocie 24.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Spółki.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Jednostka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Wartość firmy

W dniu 23 marca 2017 roku nastąpiło nabycie udziałów w spółce Makrum Project Management Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, a następnie nastąpiło połączenie Spółki PROJPRZEM MAKRUM S.A. z Makrum Project Management Sp. z o.o. stosowanie do treści art. 492 § 1 ust 1 ksh w związku z art. 516 § 6 ksh, z której to transakcji powstała wartość firmy w kwocie 28.6 mln PLN .

Zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość firmy w kwocie 28.6 mln PLN, wartość ta wynika z prognozowanych synergii wynikających z połączenia działalności tej spółki ze Spółką oraz stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Spółki w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej jednostki zależnej. Wartość firmy została alokowana do ośrodków generujących przepływy pieniężne i jest przypisana do segmentu operacyjnego konstrukcje stalowe. Wartość firmy wynikająca z rozliczenia połączeń jednostek gospodarczych nie ma wpływu na ustalenie podstawy do podatku dochodowego.

Wartość firmy będzie testowana corocznie na dzień bilansowy kończący rok obrotowy pod kątem utraty wartości i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu ewentualnej utraty wartości. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Informacje o przeprowadzonym teście opisano w dalszej części sprawozdania.

Test na utratę wartości firmy

Spółka, w związku z nabyciem w dniu 23 marca 2017 roku 100 % udziałów w Spółce MAKARUM Project Management Sp. z o.o. oraz dokonaniem w dniu 01 grudnia 2017 roku połączeniem w trybie art. 492 § 1 pkt1) ksh, art. 515 § 1ksh w związku z art. 516 § 6 ksh poprzez przeniesienie całego majątku przejmowanej Spółki MAKRUM Project Management Sp. z o.o., rozpoznała wartość firmy w wysokości 28.6 mln PLN.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, wartość firmy nie podlega amortyzacji, a Spółka przeprowadziła test na utratę wartości.

Podstawą testu są przygotowane przez Spółkę prognozy na lata 2018-2021 zdyskontowanych przyszłych przepływów finansowych związanych z nabytym przedsiębiorstwem oparte na profesjonalnym osądzie Zarządu oraz analizie potencjalnego popytu na oferowane produkty, aktualnego portfela zamówień, zmienności warunków rynkowych oraz trendów koniunkturalnych związanych z produkowanymi urządzeniami. Do prognoz przepływów środków pieniężnych w latach 2018-2021 zastosowano stopę dyskontową na średnim poziomie 10,12% p.a. a dla przepływów wykraczających poza rok 2021 na poziomie 10,12% z zastosowaniem stopy wzrostu 1,90% odpowiadającej szacowanej długoterminowej stopie wzrostu gospodarki Polski.

Wrażliwość na zmiany założeń

Spółka dokonała analizy wrażliwości zmiany kluczowych założeń na szacunek wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne, do którego przypisano wartość firmy. Za kluczowe uznano zmianę wartości EBIT w okresie rezydualnym, zmianę stopy dyskontowej w okresie rezydualnym oraz zmianę stopy wzrostu po okresie prognozy.

W wyniku przeprowadzonych symulacji wykazano, iż występujące pojedynczo spadki wartości EBIT w okresie rezydualnym nie większy niż 25%, wzrost stopy dyskontowej nie większy niż 15 % oraz zastosowanie stopy wzrostu poniżej 0% powoduje, że niższa jest wartość rezydualna.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny niektórych aktywów trwałych (nieruchomości inwestycyjnych) oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zgodnie z MSSF wyceniane są według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych PLN, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres 12 miesięcy. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

7. Połączenie z jednostką gospodarczą

W dniu 1 grudnia 2017 roku Spółka ("Spółka Przejmująca") połączyła się ze spółką zależną Makrum Project Management Sp. z o.o. ("Spółka Przejmowana"). Połączenie spółek nastąpiło w trybie przewidzianym w art. 492 § 1 pkt 1) ksh, art. 515 §1 oraz art. 516 §1 ksh w związku art. 516 § 6 ksh poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą bez podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmującej (Spółka Przejmująca posiada 100% udziałów w Spółce Przejmowanej) oraz bez wymiany udziałów Spółki Przejmowanej na akcje Spółki Przejmującej, uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy PROJPRZEM S.A. z dnia 28.09.2017 roku. W związku z połączeniem kwotę (-) 927.978 PLN ujęto w zyskach zatrzymanych.

Połączenie Spółek zostało rozliczone analogicznie do umorzenia udziałów w jednostce zależnej w zamian za jej aktywa netto, zgodnie z określoną przez Zarząd Spółki polityką rachunkowości. W efekcie aktywa i zobowiązania Makrum PM zostały przyjęte ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Projprzem na dzień przejęcia. Pomimo nabycia udziałów 23 marca 2017 roku Zarząd rozliczył moment przejęcia spółki na dzień 31.03.2017 roku.

W wyniku rozliczenia połączenia nie dokonano korekty danych porównawczych.

Cena zakupu udziałów spółki Przejętej wynosiła 31.020.528 PLN. Transakcja nabycia udziałów miała miejsce w dniu 23 marca 2017 roku. Aktywa netto spółki przejmowanej na moment nabycia udziałów przedstawione są w nocie 18. Poniżej przedstawiono aktywa netto na moment połączenia tj., 01.12.2017

	Aktywa netto na moment połączenia 01.12.2017
Aktywa	
Wartość firmy	28 620
Wartości niematerialne	3 010
Rzeczowe aktywa trwałe	11 312
Inwestycje w jednostkach zależnych	300
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 505
Zapasy	842
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	11 248
Należności i pożyczki	7 684
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	22
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	42
Środki pieniężne	67
Aktywa Razem	36 032
Zobowiązania	
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1 498
Rezerwy	268
Kredyty, pożyczki	17 152
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10 544
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	866
Pozostałe zobowiązania	4 231
Zobowiązania razem	34 559
Wartość aktywów netto	1 473
Wartość udziałów Spółki Przejmowanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki Przejmującej	31 021
Nadwyżka - zyski zatrzymane	(928)

8. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

8.1. Wycena do wartości godziwej

Udziały, nieruchomości inwestycyjne, akcje spółek, niektóre aktywa i pasywa jednostki wyceniane są w wartości godziwej. W wycenie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań, jednostka wykorzystuje dane rynkowe obserwowalne w zakresie w jakim jest to jest możliwe. W przypadku gdy zastosowanie "Poziomu 1" do wyceny nie jest możliwe, jednostka angażuje zewnętrznych wykwalifikowanych rzeczoznawców do przeprowadzenia wyceny. Spółka ściśle współpracuje z niezależnymi rzeczoznawcami w celu ustalenia odpowiednich technik wyceny i danych wsadowych do modelu.

Do wyceny w wartości godziwej jednostka wybiera technikę adekwatną do sytuacji, w jakiej się znajduje, wykorzystując w maksymalnym stopniu obserwowalne (mierzalne, obiektywne itd.) dane wejściowe (np. informacje pochodzące z aktywnych rynków - z rynku walutowego lub towarowego), a w stopniu minimalnym - dane nieobserwowalne (subiektywne, niepochodzące z aktywnego rynku) - § 61 MSSF 13.

MSSF 13 wprowadza hierarchię ustalania wartości godziwej, opartą na trzech poziomach pozyskania informacji wejściowych.

Poziom 1 - zawiera dane wejściowe pochodzące z aktywnego rynku i jest traktowany jako źródło najbardziej wiarygodnych danych. Dane z tego poziomu są stosowane zawsze, gdy tylko jest to możliwe.

Poziom 2 - zawiera dane wejściowe inne niż pochodzące z aktywnego rynku, które jednak są obserwowalne (pośrednio lub bezpośrednio). Ten poziom obejmuje następujące możliwe źródła informacji i dane: notowania dla podobnych aktywów i pasywów pochodzące z aktywnego rynku; notowania dla takich samych albo podobnych aktywów i pasywów z rynków, które nie są aktywne; rynki inne niż rynki notowane, będące jednak rynkami obserwowalnymi (stopy procentowe, spready kredytowe itp.); inne rynkowo potwierdzone informacje.

Poziom 3 - zawiera dane o charakterze nieobserwowalnym, stosowane wówczas, gdy nie można uzyskać informacji z pierwszych dwóch poziomów wyceny.

Informacje na temat technik wyceny i danych wsadowych wykorzystanych do wyceny wartości godziwej poszczególnych aktywów i pasywów są ujawnione w notcie 31.

8.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
EUR	4,1709	4,4240
GBP	4,7001	5,1445
USD	3,4813	4,1793
DKK	0,5602	0,5951
TRY	0,9235	1,1867
UAH	0,1236	0,1542
SEK	0,4243	0,4619
RUB	0,0604	0,0680
RON	0,8953	0,9749
NOK	0,4239	0,4868

8.3. Rzeczowe aktywa trwałe

W dacie przyjęcia aktywa do używania Spółka PROJPRZEM MAKRUM S.A. wycenia rzeczowy majątek trwały w cenach nabycia lub kosztach wytworzenia.

Jako wycenę następującą po początkowym ujęciu przyjmuje się kosztowy model wyceny środków trwałych – MSR 16.30.

Na dzień przejścia na MSSF Spółka dokonała przeszacowania wybranych rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej i przyjęła tak ustaloną wartość jako koszt zakładany.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz dla określonych aktywów o koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami określonymi w zasadach rachunkowości Spółki. Amortyzacja dotycząca środków trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania.

Amortyzację wylicza się dla wszystkich środków trwałych, z pominięciem gruntów oraz środków trwałych w budowie, przez oszacowany okres ekonomicznej przydatności tych środków, używając metody liniowej, z uwzględnieniem wartości rezydualnych, przy zastosowaniu następujących rocznych stawek amortyzacji:

budynki i budowle	2,5-10,0%,
maszyny i urządzenia, środki transportu oraz pozostałe	4,5-30,0%,
środki transportu oraz pozostałe	4,5-30,0%.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Spółka traktuje prawo wieczystego użytkowania gruntu jak prawo własności gruntów.

8.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej odzwierciedla warunki rynkowe na dzień bilansowy.

Przy przeniesieniu nieruchomości zajmowanej przez właściciela do nieruchomości inwestycyjnych wykazywanych w wartości godziwej jednostka stosuje MSR 16 aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. Ustalona na ten dzień różnica między wartością bilansową nieruchomości a jej wartością godziwą jednostka traktuje w taki sam sposób jak przeszacowanie zgodnie z MSR 16 Środki trwałe. Par. 62 lit. b MSR 40 nakazuje zwiększenie dotychczasowej wartości bilansowej nieruchomości odnieść bezpośrednio w kapitał z aktualizacji wyceny. Przy późniejszym zbyciu nieruchomości inwestycyjnej kapitał z aktualizacji wyceny zawarty w kapitale własnym przenosi się do zysków zatrzymanych.

W przypadku przeniesienia nieruchomości z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, które będą wykazywane w wartości godziwej, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie.

8.5. Aktywa niematerialne

W dacie przyjęcia aktywa do używania PROJPRZEM MAKRUM S.A. ujmuje wartości niematerialne w ewidencji według cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

Jako wycenę następującą po początkowym ujęciu przyjmuje się kosztowy model wyceny wartości niematerialnych – MSR 38.74.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego, zgodnie z którym składniki aktywów są ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową następująco:
licencje na oprogramowanie komputerów - od 2 do 4 lat,
koszty zakończonych prac rozwojowych – w ciągu 5 lat.

Spółka w 2014 r. przyjęła do użytkowania system informatyczny klasy ERP, który rozpoczęła umarzać liniowo w okresie 15-letnim. W grudniu 2016 roku Zarząd podjął decyzję o zmianie stawki amortyzacyjnej z 15 do 4 lat począwszy od stycznia 2016 roku, z uwagi iż nowy okres amortyzacji odpowiada okresowi ekonomicznej użyteczności programu.

8.6. Wartość firmy (Goodwill)

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

8.7. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Spółki podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu. Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

8.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Jednostka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy są alokowane do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, przy czym za najmniejszą jednostkę generującą takie przepływy uważa się segment operacyjny.

Wartość odzyskiwalna jest ustalana jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od wartości bilansowej aktywów lub jednostki generującej przepływy pieniężne, wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu. Jeżeli strata z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu, wartość netto składnika aktywów lub jednostki generującej przepływy pieniężne jest zwiększana do nowej oszacowanej wartości odzyskiwanej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów lub jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

8.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem dostosowywanych składników majątku, są doliczane do kosztów wytworzenia takich środków trwałych, aż do momentu oddania tych środków trwałych do użytkowania. Koszty te są pomniejszane o przychody uzyskane z tymczasowego inwestowania środków pozyskanych na wytworzenie danego składnika aktywów.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

8.10. Aktywa finansowe

Jako instrument finansowy Spółka kwalifikuje każdy kontrakt, który skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Emitent klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

a/ składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat – aktywa i zobowiązania nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, oraz instrumenty pochodne;

b/ inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Spółka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności;

c/ pożyczki i należności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku;

d/ aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące (a) pożyczkami i należnościami, (b) inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W sytuacji, gdy Spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy lub Zgromadzeniach Wspólników.

Jednostkami stowarzyszonymi są takie jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, niebędące jednostkami zależnymi ani udziałami we wspólnych przedsięwzięciach Spółki. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji z zakresu polityki finansowej i operacyjnej prowadzonej działalności gospodarczej; nie oznacza ona jednak sprawowania kontroli bądź współkontroli nad tą polityką.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące tej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

8.10.1. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywany w bilansie, gdy Spółka staje się stroną umowy tego instrumentu.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się z bilansu w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Jednostka się ich zrzekła.

Spółka wyłącza z bilansu zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

8.10.2. Wycena instrumentów finansowych na dzień powstania

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Spółki wycenia się w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Spółka włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

8.10.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Spółka wycenia:

- według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej: inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz pozostałe zobowiązania finansowe. Wycena może odbywać się także w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekty dyskonta nie są znaczące,
- według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe z kategorii wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale własnym. Jeżeli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to ujęte dotychczas skutki wyceny odniesione na kapitał własny wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Skutki wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zakwalifikowanych do pozostałych kategorii ujmuje się w rachunku zysków i strat.

8.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy PROJPRZEM MAKRUM S.A. ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

8.11.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

8.11.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

8.11.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

8.12. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych.

Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

8.12.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/ lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę zamortyzowanego kosztu, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

8.12.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przeklasyfikowywane są z kapitału własnego do zysku lub straty w tym samym okresie lub okresach, w których nabyty składnik aktywów niefinansowych lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaśnię lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Spółka przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

8.12.3. Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast zyski lub straty związane z nieefektywną częścią zabezpieczenia – ujmuje się w zysku lub stracie. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, kwotę zysków lub strat ujętą wcześniej w innych całkowitych dochodach przeklasyfikowuje się z kapitału własnego do zysków lub strat jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania.

8.13. Zapasy

Zapasy są wykazywane według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia nie wyższych, niż cena sprzedaży netto.

PROJPRZEM MAKRUM S.A. wycenia materiały w cenach zakupu, z pominięciem kosztów nabycia. Tak więc wycena zapasów nie obejmuje kosztów takich jak koszty transportu, załadunku i wyładunku, cięcia. Koszty te są odnoszone w koszty okresu.

Zapasy przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej oraz produkcja niezakończona są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, jednak nie wyższej niż spodziewana wartość netto możliwa do uzyskania.

Na koszty wytworzenia składają się koszty materiałów bezpośrednich oraz w stosownych przypadkach koszty wynagrodzeń bezpośrednich oraz uzasadniona część kosztów pośrednich. Zapasy materiałów są wyceniane przy wykorzystaniu metody średniej ważonej, natomiast zapasy przeznaczone do konkretnych przedsięwzięć według metody szczegółowej identyfikacji cen nabycia. Cena sprzedaży netto odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży pomniejszonej o wszelkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy (tj. koszty sprzedaży, marketingu itp.).

Na dzień bilansowy ustala się, czy nie nastąpiła utrata zapasów na skutek utraty nad nimi kontroli (w wyniku kradzieży, bankructwa) lub w przypadku zmniejszenia lub nawet utraty spodziewanych korzyści na skutek utraty wartości handlowej lub użytkowej (w wyniku zepsucia, uszkodzenia, zniszczenia, przeterminowania, braku zbytu, wahań koniunktury, rosnącego postępu technicznego).

Odpis z tytułu trwałej utraty wartości zapasów dokonywany jest, w przypadku stwierdzenia ich zniszczenia, zepsucia, uszkodzenia, przeterminowania, nieprzydatności lub braku możliwości zbytu, nie później niż na dzień bilansowy. Dokonanie odpisu aktualizującego doprowadza wartości księgowe zapasów do ich cen sprzedaży netto.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość zapasów dokonuje się odwrócenia odpisu przywracając tym samym ich pierwotną wartość.

8.14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmowane są i wykazywane w kwotach pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących wartość należności. Odpisy na należności wątpliwe szacowane są w momencie, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

Po początkowym ujęciu należności wycenia się, co do zasady, w skorygowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej. Jednakże w przypadku należności o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, analizowane są przesłanki mające wpływ na wartość wyceny takich należności w skorygowanej cenie nabycia (zmiany stopy procentowej, ewentualne dodatkowe przepływy pieniężne i inne). Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty wówczas, gdy różnica pomiędzy wartością w skorygowanej cenie nabycia i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie wywiera istotnego wpływu na cechy jakościowe sprawozdania finansowego.

W przypadku należności o terminie wymagalności dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego dokonuje się wyceny takich należności w skorygowanej cenie nabycia (dyskontuje się przy wykorzystaniu rentowności 2-, 5- lub 10-letnich krajowych obligacji skarbowych dla należności krajowych oraz rentowności 2-, 5- lub 10-letnich niemieckich obligacji skarbowych dla należności w walucie euro) oraz uwzględniając ryzyko kredytowe klienta.

8.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w jednostkowym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

8.16. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

Oprocentowane kredyty bankowe ujmowane są według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej uzyskanych środków pieniężnych, pomniejszonych o koszty bezpośrednie związane z uzyskaniem kredytu. W następnych okresach kredyty są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

8.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Po początkowym ujęciu wszystkie zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązań wycenianych wg wartości godziwej na podstawie rachunku zysków i strat wycenia się, co do zasady, w zamortyzowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej. Jednakże w przypadku zobowiązań o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, analizowane są przesłanki mające wpływ na wartość wyceny takich zobowiązań w skorygowanej cenie nabycia (zmiany stopy procentowej, ewentualne dodatkowe przepływy pieniężne i inne). Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy zobowiązania wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty wówczas, gdy różnica pomiędzy wartością w skorygowanej cenie nabycia i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie wywiera istotnego wpływu na cechy jakościowe sprawozdania finansowego.

W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego dokonuje się wyceny takich zobowiązań w skorygowanej cenie nabycia (dyskontuje się przy wykorzystaniu rentowności 2-, 5- lub 10-letnich krajowych obligacji skarbowych dla należności krajowych oraz rentowności 2-, 5- lub 10-letnich niemieckich obligacji skarbowych dla należności w walucie euro) oraz uwzględniając własne ryzyko kredytowe.

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu chyba, że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2016: zero).

8.18. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania.

8.19. Świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych obejmują w szczególności:
niewykorzystane urlopy,
program określonych świadczeń.

Podstawą do wyliczenia zobowiązań z tytułu niewykorzystanych urlopów jest zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS Pracodawcy. Zobowiązanie liczy się jako sumę iloczynu tych dwóch wielkości dla każdego pracownika. Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów jest liczone dla wszystkich pracowników Jednostki na koniec danego półrocza oraz na koniec danego roku obrotowego.

Wynikające z regulaminów wynagradzania jednostek wchodzących w skład Grupy prawo do otrzymania odprawy emerytalnej uznaje się – zgodnie z MSR 19 – za program określonych świadczeń, którego zobowiązania należy wycenić i ujawnić w sprawozdaniu finansowym. Wyceny dokonuje się metodami aktuarialnymi. Jednostka dominująca szacuje i ujawnia rezerwy na odprawy emerytalne aktualizując je na koniec każdego roku obrotowego.

Zmiany stanu zobowiązań na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych odnoszone są na inne całkowite dochody.

8.20. Płatności w formie akcji

Pracownicy (w tym członkowie Zarządu) Spółki nie otrzymują nagród w formie akcji.

8.21. Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług.

Sprzedaż produktów i towarów jest ujmowana w momencie dostarczenia produktów i przekazania prawa własności.

Przychody z tytułu realizacji kontraktów długoterminowych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania prac, o ile wynik na kontrakcie można ustalić w sposób wiarygodny. Stopień zaawansowania prac jest ustalany jako udział kosztów poniesionych celem realizacji zlecenia do planowanych kosztów całkowitych. Jeżeli wyniku kontraktu nie można oszacować w sposób wiarygodny, wówczas przychody dotyczące tej umowy są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie jako koszt.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie ustalenia prawa akcjonariuszy do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

8.22. Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Pozycja aktywów lub zobowiązanie podatkowe nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w dochodach całkowitych. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w dochodach całkowitych.

8.23. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Z uwagi na brak występowania akcji uprzywilejowanych przy wyliczeniu zarówno podstawowego, jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Spółki stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom Jednostki, tzn. nie występuje efekt rozładniający, wpływający na wartość zysku (straty).

8.24. Połączenie Spółek

Transakcje połączenia przedsięwzięć, wchodzące w zakres MSSF 3, rozliczane są metodą przejęcia.

Na dzień objęcia kontroli aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane zasadniczo według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 identyfikowane są aktywa i zobowiązania, bez względu na to czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym przejmowanej jednostki przed przejęciem.

Zapłata przekazana w zamian za kontrolę obejmuje wydane aktywa, zaciągnięte zobowiązania oraz wyemitowane instrumenty kapitałowe, wycenione w wartości godziwej na dzień przejęcia. Elementem zapłaty jest również warunkowa zapłata, wyceniana w wartości godziwej na dzień przejęcia. Koszty powiązane z przejęciem (doradztwo, wyceny itp.) nie stanowią zapłaty za przejęcie, lecz ujmowane są w dacie poniesienia jako koszt.

Wartość firmy (zysk) kalkulowana jest jako różnica dwóch wartości:

- '- suma zapłaty przekazanej za kontrolę, udziałów niedających kontroli (wycenionych w proporcji do przejętych aktywów netto) oraz wartości godziwej pakietów udziałów (akcji) posiadanych w jednostce przejmowanej przed datą przejęcia oraz
- '- wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki.

Nadwyżka sumy skalkulowanej w sposób wskazany powyżej ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez przejmującego w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć. Po początkowym ujęciu wartość firmy zostaje wyceniona według ceny nabycia pomniejszonej o łączne odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy w/w suma jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest niezwłocznie w wyniku. Spółka ujmuje zysk z przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Do dnia 1 stycznia 2010 roku Spółka stosowała do rozliczania połączeń metodę nabycia, w sposób określony w wersji MSSF 3 (2004).

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Spółka nie stosuje regulacji wynikających z MSSF 3, lecz rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów.

Połączenie Spółek zostało rozliczone analogicznie do umorzenia udziałów w jednostce zależnej w zamian za jej aktywa netto, zgodnie z określoną przez Zarząd Spółki polityką rachunkowości. W efekcie aktywa i zobowiązania Makrum PM zostały przyjęte ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Projprzem na dzień przejęcia.

9. Stosowane standardy i interpretacje

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2017 roku:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczone przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,

- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujemnością podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiany do Odniesień do założeń Konceptyjnych zawartych Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Dаты stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Wdrożenie standardu MSSF 9

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Spółka planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Spółka przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieni się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

a) Klasyfikacja wycena

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Oczekuje się, że wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej.

Spółka nie posiada dłużnych papierów wartościowych (obligacje skarbowe oraz obligacje korporacyjne).

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Spółka nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Spółka korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

b) Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu.

Spółka ocenia, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług, odpis z tytułu utraty wartości wzrośnie o 709 tys. PLN wraz ze związanym z tym wzrostem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 135 tys. PLN.

<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe</i>	-709
<i>Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>	-135
<i>Wpływ netto na kapitał własny: Zyski zatrzymane</i>	-574

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Ponieważ MSSF 9 nie zmienia ogólnych zasad funkcjonowania rachunkowości zabezpieczeń Spółki, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Wdrożenie standardu MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmują się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.

Spółka ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Spółka planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem pełnej metody retrospektywnej.

a) Spółka prowadzi działalność w obszarze:

- produkcji i sprzedaży własnych, wystandaryzowanych, urządzeń stosowanych w technice przeładunkowej (logistyce) jak: platformy przeładunkowe, uszczelnienie, odbojniki i naprowadzacz (łącznie określane jako systemy przeładunkowe),
- sprzedaż towarów – lokali usługowych i prawa do miejsc postojowych w hali garażowej
- produkcji urządzeń mechanicznych, zarówno na dokumentacji własnej jak i klientowskiej, na indywidualne zlecenie odbiorców. Są to różnego rodzaju młyny, kruszarki, suszarnie, przesiewacze, granulatory parkingi automatyczne oraz zarówno elementy jak i kompletne urządzenia jak: prasy, dźwigi, suwnice itp.

Jeżeli umowa zawiera tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru oraz produkcja i sprzedaż własnych urządzeń i sprzedaż towarów Spółka ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Spółki z tytułu takich umów nie będzie istotny. W tym przypadku przychód będzie rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem.

W przypadku produkcji urządzeń mechanicznych, przychód jest rozpoznawany w czasie, proporcjonalnie do stopnia zaangażowania danego kontraktu i korzyści przekazywanych klientowi. Spółka uważa, że klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczonej usługi, w miarę wykonywania przez jednostkę tej usługi. W konsekwencji Spółka przenosi kontrolę i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu. A zatem zgodnie z MSSF 15, Spółka będzie kontynuowała ujmowanie przychodów ze sprzedaży usług w miarę upływu czasu. Także w przypadku takich transakcji regułą jest, iż umowy zawierają jeden typ zobowiązania do wykonania świadczenia.

Aczkolwiek, w przypadku jednostkowych umów może zaistnieć sytuacja, iż Spółka rozpozna dwa lub więcej zobowiązań do wykonania świadczenia wynikających z umowy. W takim przypadku, zgodnie z MSSF 15 cenę transakcyjną przypisuje się do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży. Spółka ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Spółki z tytułu takich umów za rok 2017 nie będzie istotny.

W ramach oceny wpływu wprowadzenia MSSF 15, Spółka rozważyła m.in. następujące aspekty:

i. Stałość i zmienność wynagrodzenia

Zawierane umowy z klientami zawierają kwoty stałe wynagrodzenia, a elementy zmienne związane z udzielaniem upustów, rabatów, dodatkowych premii czy prawa do zwrotu nie występują. Jedynym elementem zmiennym wynagrodzenia występującym w części umów z klientami są kary umowne. W przypadku oceny wysokiego prawdopodobieństwa zapłacenia kary umownej, szacowana wartość kary pomniejsza kwotę planowanego wynagrodzenia.

ii. Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedawane towary. Zazwyczaj gwarancje stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi. W konsekwencji, większość istniejących gwarancji będzie dalej ujmowana zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Spółka rozpoznaje przychody zgodnie z metodą stopnia zaawansowania, w korespondencji z pozycją „Należności z tytułu umów o usługę budowlaną”. Zgodnie z MSSF 15, jeśli jednostka spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, jednostka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności. W związku z tym, na skutek przyjęcia MSSF 15, Spółka dokona przeklasyfikowania na dzień 31 grudnia 2017 roku kwoty 8,6 mln PLN z pozycji „Należności z tytułu umów o usługę budowlaną” do pozycji „Składnik aktywów z tytułu umowy”.

b) Zaliczki otrzymane od klientów

Spółka prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”. Zgodnie z obecną polityką (zasadami) rachunkowości Spółka nie ujmuje kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek, w tym długoterminowych.

Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodne z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie będzie wydzielała istotnego elementu finansowania.

W przypadku umów z klientami, dla których okres pomiędzy przekazaniem przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi a momentem zapłaty za dobro lub usługę przekracza jeden rok Spółka ocenia, że umowy zawierają istotny element finansowania ze względu na różnicę pomiędzy możliwą do uzyskania ceną w przypadku zapłaty ceny po realizacji zobowiązania, a przy zastosowaniu płatności zaliczkowych, co jest częstym elementem podnoszonym w negocjacjach umów z klientami.

MSSF 15 wprowadza także odmienne od stosowanej dotychczas zasady podejście do naliczania dyskonta od otrzymanych przez Spółkę kaucji zabezpieczających potencjalne roszczenia. Spółka nie oczekuje istotnego wpływu tego podejścia na kapitał własny i zyski zatrzymane.

Spółka nie oczekuje istotnego wpływu przyjęcia MSSF 15 na sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku z tytułu rozpoznania przychodów wynikających z istotnego elementu finansowania.

c) Wymogi w zakresie prezentacji i ujawniania informacji

MSSF 15 wprowadza nowe wymogi w zakresie prezentacji i ujawnień. Spółka ocenia, że wpływ niektórych z tych ujawnień będzie istotny. W szczególności Spółka oczekuje dodatkowych ujawnień dotyczących znaczących osądów i zmian tych osądów, co do szacunku wysokości potencjalnych kar umownych oraz szacunku kwot wynikających z zapisów umownych dotyczących istotnych elementów finansowania.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Spółka przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych. Spółka ujawnia ponadto wystarczające informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie powiązania między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego, jeżeli stosuje MSSF 8 Segmenty operacyjne.

d) Inne korekty

Wymogi dotyczące ujmowania i wyceny zgodnie z MSSF 15 mają również zastosowanie do ujmowania i wyceny zysku/ straty ze sprzedaży aktywów niefinansowych (takich jak rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne), w sytuacji gdy taka sprzedaż nie odbywa się w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Spółki wpływ przyjęcia MSSF 15 nie powinien być jednak istotny.

Podsumowując, Spółka oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 15 będzie następujący:

Wpływ na kapitał własny (zwiększenie/zmniejszenie) na dzień 31 grudnia 2017 roku

	korekty w tysiącach PLN
Aktywa	
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	-8 644,00
Zapasy	
Aktywa z tytułu umów	8 644,00
<u>Aktywa razem</u>	<u>0,00</u>
Pasywa	
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	
Zobowiązanie z tytułu umów o usługę budowlaną	
Zobowiązanie z tytułu umów	
Rezerwy	
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	
Zobowiązania razem	
<u>Pasywa razem</u>	
Wpływ netto na kapitał własny, w tym:	0,00
Zyski zatrzymane	0,00
Inne pozycje kapitału własnego	0,00

Wdrożenie standardu MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 *Leasing* („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing*, SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne* oraz SKI 27 *Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu*. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych oraz samochodów, co szerzej opisano w notcie 27.9

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

10. Korekty prezentacyjne danych porównawczych

Spółka nie dokonała zmian prezentacyjnych danych porównawczych.

11. Sezonowość działalności

Działalność Spółki nie ma charakteru sezonowego, zatem przedstawiane wyniki Spółki nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku.

12. Informacje dotyczące segmentów działalności

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

Segment systemów przeładunkowych;
Segment konstrukcji stalowych;
Segment budownictwa przemysłowego;
Segment pozostały, który obejmuje m.in. wynajem i dzierżawę nieruchomości.

Żaden z segmentów operacyjnych Spółki nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Spółki. Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty.

Zysk operacyjny segmentów nie obejmuje:

- pozostałych przychodów operacyjnych,
- pozostałych kosztów operacyjnych,
- straty na sprzedaży jednostek zależnych,
- przychodów finansowych,
- kosztów finansowych.

Aktywa alokowane do segmentów nie obejmują:

- inwestycji w jednostkach zależnych,
- aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- udzielonych pożyczek,
- środków pieniężnych i ich ekwiwalentów,
- pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych (akcje i obligacje notowane na giełdzie).

Osobom decyzyjnym nie są przedstawiane informacje na temat zobowiązań poszczególnych segmentów. Informacje wskazane w tabeli są sporządzane dla osób decydujących o przydziale zasobów i oceniających wyniki finansowe segmentów.

Podział sprzedaży w ujęciu geograficznym

Wyszczególnienie	na dzień 31 grudnia 2017	na dzień 31 grudnia 2016
Sprzedaż krajowa	29 213	26 155
Sprzedaż zagraniczna	83 279	59 906
Razem	112 492	86 061

Kluczowymi odbiorcami wyrobów produkowanych przez Spółkę są jej spółki zależne (PROMStahl Polska Sp. z o.o. oraz PROMStahl GmbH). Sprzedaż poprzez podmioty powiązane kierowana jest zarówno na rynek krajowy, jak i zagraniczny. Przeważająca w tym zakresie jest sprzedaż w segmencie systemów przeładunkowych. Wartość sprzedaży na rzecz tych podmiotów przekracza 10% przychodów ogółem.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Zarząd dokonał oceny przesłanek utraty wartości segmentów ze stratą.

SEGMENTY OPERACYJNE	Systemy przeładunkowe	Konstrukcje stalowe	Budownictwo przemysłowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Niealokowane	OGÓŁEM
za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku						
Przychody przypisane do segmentów	70 394	34 518	4 348	3 232	-	112 492
Koszt sprzedanych produktów przypisany do segmentu	53 216	34 066	4 479	1 887	-	93 648
Wynik segmentu /zysk brutto ze sprzedaży/	17 178	452	(131)	1 345	-	18 844
Koszty sprzedaży	2 732	1 143	-	-	-	3 875
Koszty ogólnego zarządu	5 362	2 629	331	246	-	8 568
Wynik segmentu /zysk (strata) ze sprzedaży/	9 084	(3 320)	(462)	1 099	-	6 401
Aktywa segmentu sprawozdawczego	52 678	66 041	2 244	29 041	7 875	157 879
za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku						
Przychody przypisane do segmentów	55 411	25 756	2 469	2 425	-	86 061
Koszt sprzedanych produktów przypisany do segmentu	39 238	21 969	2 227	1 135	-	64 569
Wynik segmentu /zysk brutto ze sprzedaży/	16 173	3 787	242	1 290	-	21 492
Koszty sprzedaży	4 701	1 773	-	-	-	6 474
Koszty ogólnego zarządu	5 587	3 574	813	1 579	-	11 553
Wynik segmentu /zysk (strata) ze sprzedaży/	5 885	(1 560)	(571)	(290)	-	3 464
Aktywa segmentu sprawozdawczego	42 049	29 713	1 430	31 513	10 198	114 903

UZGODNIENIE WYNIKÓW SEGMENTÓW OPERACYJNYCH Z WYNIKIEM JEDNOSTKI PRZED OPODATKOWANIEM	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wynik operacyjny segmentów	6 401	3 464
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów	5 903	1 548
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów	821	7 751
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	11 483	(2 737)
Przychody finansowe	1 187	815
Koszty finansowe	(1 531)	(2 243)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	11 139	(4 165)
Aktywa segmentów		
Łącznie aktywa segmentów operacyjnych	150 004	104 705
Aktywa nie alokowane do segmentów	7 875	10 198

13. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Spółka nie wypłaciła dywidendy za rok 2016. Za rok 2016 Spółka poniosła stratę netto w kwocie 4.645 tys. zł. W dniu 29.06.2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o pokryciu straty za 2016 rok z dochodów przyszłych okresów.

Zarząd będzie rekomendował Walnemu Zgromadzeniu i Radzie Nadzorczej przeznaczeniu na kapitał zapasowy zysku Spółki za rok 2017.

14. Przychody i koszty

Przychody operacyjne

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku Spółka kontynuowała działalność w segmentach, w których realizowana była sprzedaż w okresach wcześniejszych. Wartość przychodów operacyjnych w tym okresie wyniosła 112.492 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2016 roku wartość ta znacząco wzrosła o 26.431 tys. PLN tj. o 30,7 %. Związane jest to ze wzrostem produkowanych wyrobów głównie w segmencie konstrukcji stalowych i systemów przeładunkowych. Wzrost w segmencie budownictwa przemysłowego wynika jedynie z przychodów osiągniętych z rozpoczętych kontraktów, działalność w tym segmencie jest kontynuowana w spółce zależnej Projprzem Budownictwo Sp. z o.o.

Koszty operacyjne

Koszty własne sprzedaży w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku osiągnęły poziom 93.648 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2016 roku wartość wzrosła o 29.079 tys. PLN tj. o 45,03%. Wysoki wzrost kosztów nastąpił w szczególności w segmencie konstrukcji stalowych, co doprowadziło do znaczącego spadku marży brutto na sprzedaży w tym segmencie.

Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku osiągnęły poziom 3.875 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2016 roku wartość ta spadła o 2.600 tys. PLN, tj. o 40,1%.

Koszty ogólnego Zarządu

Koszty ogólnego Zarządu w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku osiągnęły poziom 8.568 tys. PLN.

W stosunku do analogicznego okresu 2016 roku wartość ta spadła o 2.985 tys. PLN, pomimo znaczącego wzrostu sprzedaży w najistotniejszych segmentach działalności.

Zmiana w zakresie kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu poza dokonywanymi działaniami optymalizacyjnymi wynika również ze zmian organizacyjnych w spółce, które pociągnęły za sobą zmiany w alokacji części kosztów pomiędzy kosztami własnymi sprzedaży a kosztami sprzedaży i ogólnego zarządu

Pozostałe przychody operacyjne

Wartość pozostałych przychodów operacyjnych w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku wyniosła 5.903 tys. PLN. Na wzrost zysków w tym obszarze wpływ miała przede wszystkim sprzedaż Zakładu Produkcyjnego w Sępólnie Krajeńskim jako Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa – zysk w kwocie 4.588 tys. PLN. Istotny wpływ miał również zysk związany z zakończonymi umowami leasingowymi w kwocie per saldo 486 tys. PLN, różnice inwentaryzacyjne w kwocie 424 tys. PLN, rozwiązanie rezerw w kwocie 233 tys. PLN oraz otrzymane odszkodowania w kwocie 95 tys. PLN. Pomimo sprzedaży zakładu konstrukcji stalowych w Sępólnie Krajeńskim, Spółka kontynuuje działalność w tym segmencie w oparciu o przejęte aktywa MAKRUM Project Management Sp. z o.o, choć wystąpiła zmiana oferowanych produktów, charakterystyki produkcji i pozycji konkurencyjnej.

Wyszczególnienie	Wartości
1. Przychody ze sprzedaży ZCP	17 629
2. Koszt sprzedanego majątku trwałego w podziale na:	(11 134)
Grunt	(44)
Budynki i budowle	(7 997)
Maszyny i urządzenia	(2 855)
Środki transportu	(192)
Narzędzia, Przyrządy, Ruchomości i wyposażenie	(47)
3. Koszt sprzedanych materiałów ZCP	(1 906)
4. Razem przychody (1)	17 629
5. Razem koszty (2+3)	(13 040)
Wynik ZCP (4-4)	4 588

Pozostałe przychody operacyjne	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	1 146
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	16	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej per saldo	43	-
Rozwiązanie rezerw	233	-
Otrzymane kary i odszkodowania	95	118
Różnice inwentaryzacyjne	424	91
Zysk z tytułu zakończonych umów leasingowy	486	-
Zysk ze sprzedaży ZCP w Sępolnie Krajeńskim	4 588	-
Inne przychody	18	193
Razem przychody	5 903	1 548

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku osiągnęły poziom 821 tys. PLN i dotyczyły dokonanych odpisów aktualizujących w kwocie 390 tys. PLN, wypłaconych odpraw w kwocie 127 tys. PLN, zapłaconych kar i odszkodowań w kwocie 60 tys. PLN. Poza tym na pozycję tę wpływ miały również utworzone rezerwy w kwocie 136 tys. PLN oraz pozostałe koszty.

Pozostałe koszty operacyjne	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	405
Odpisy z tytułu utraty wartości ŚT i aktywów niematerialnych	-	194
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych	390	3 725
Zapłacone odprawy	127	-
Zapłacone kary i odszkodowania	60	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	-	1 031
Likwidacja zapasów	-	603
Rozliczenie ugody	-	1 346
Utrzymanie inwestycji w nieruchomości	-	117
Zapłacony podatek u źródła	-	16
Inne koszty	244	314
Razem koszty	821	7 751

Przychody finansowe	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	285	41
Zysk ze sprzedaży udziałów spółki zależnej	331	-
Dodatnie różnice kursowe	-	758
Zysk z realizacji instrumentów finansowych per saldo	350	-
Dyskonto zobowiązań per saldo	70	-
Poręczenia	98	-
Pozostałe	53	17
Razem przychody	1 187	815

Koszty finansowe	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Odsetki od leasingu	68	99
Odsetki bankowe	212	42
Odsetki pozostałe	51	4
Strata z realizacji instrumentów finansowych	-	234
Prowizja, gwarancje i opłaty bankowe	245	-
Różnice kursowe per saldo	874	-
Odpis aktualizujący pożyczkę	-	805
Aktualizacja wartości inwestycji w jednostce zależnej	31	934
Pozostałe	50	126
Razem koszty	1 531	2 243

Koszty w układzie rodzajowym

Koszty w układzie rodzajowym	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Amortyzacja	2 671	4 405
- amortyzacja środków trwałych	2 000	2 708
- amortyzacja WNiP	671	697
- odpis WNiP	-	1 000
Świadczenia pracownicze	17 879	18 963
Zużycie materiałów i energii	53 932	42 022
Usługi obce w tym:	28 678	17 207
- usługi obróbki obcej	16 610	9 013
- usługi transportu	5 323	4 004
- usługi doradcze	864	1 396
- reklamacje	720	809
- pozostałe usługi	5 161	1 985
Podatki i opłaty	1 074	1 053
Pozostałe koszty rodzajowe	499	1 938
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 358	1 441
Koszty według rodzaju razem	106 091	87 029
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	7 203	4 425
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	93 648	64 569
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	3 875	6 474
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	8 568	11 553
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)	-	8
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	106 091	87 029

15. Zmiany w umowach o usługę budowlaną

PRZYCHODY, KOSZTY, NALEŻNOŚCI ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

	31.12.2017	31.12.2016
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	11 569	1 541
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	1 251	152
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(112)	(10)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	13 686	1 684
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	5 042	1 813
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	8 644	(129)
należności z tytułu umów o usługę budowlaną	8 644	-
zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną	-	129

SZACOWANE WYNIKI Z OTWARTYCH UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

	31.12.2017	31.12.2016
Kwota przychodów z usług budowlanych początkowo ustalona w umowie	26 160	2 550
Zmiana przychodów z umowy	-	14
Łączna kwota przychodów z umowy	26 160	2 564
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	11 569	1 541
Koszty pozostające do realizacji umowy	10 412	779
Szacunkowe łączne koszty umowy	21 981	2 320
Szacunkowe łączne wyniki z umów o usługę budowlaną, w tym:	4 179	243
zyski	4 291	243
straty (-)	(112)	-

16. Podatek dochodowy

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczoną według efektywnej stawki podatkowej Spółki za kwartał zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

PODATEK DOCHODOWY	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wynik przed opodatkowaniem	11 139	(4 166)
Stawka podatku obowiązująca w Polsce	19%	19%
Podatek dochodowy wg ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce	2 116	(791)
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	1 090	1 352
Koszty przejściowo niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	5 713	
Koszty roku poprzedniego uznane za koszty podatkowe	(2 603)	
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy	(210)	-
Przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi	(570)	(9)
Przychody przejściowo niebędące podstawą do opodatkowania	(2 366)	-
Rozliczenie straty podatkowej	(72)	(73)
Odpis aktualizujący na aktywo	-	-
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszący 27,81% (na dzień 31.12.2016 roku: -11,5%)	3 098	479
Zastosowana efektywna stawka podatkowa	27,81%	-11,50%

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego w okresie objętym sprawozdaniem przedstawiają się następująco:

ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	31.12.2017	31.12.2016
Saldo na początek okresu:		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 751	2 313
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 629	1 800
Podatek odroczonego per saldo na początek okresu	122	513
Zmiana stanu w okresie wpływająca na:		
Rachunek zysków i strat (+/-)	(1 264)	339
Inne całkowite dochody (+/-)	-	(730)
Podatek odroczonego per saldo na koniec okresu, w tym:	(1 142)	122
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 614	1 751
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 756	1 629

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z następujących pozycji:

TYTUŁY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu		Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	rozliczenie połączenia	
Stan na 31.12.2017				
<i>Aktywa:</i>				
Różnica między wartością bilansową a podatkową aktywów trwałych	405	543	65	948
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	246	5	-	251
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową udziałów	-	-	1 180	-
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	312	(181)	-	131
Kontrakty długoterminowe	-	1 448	22	1 448
Od rezerw bilansowych	393	300	-	693
Z tytułu straty podatkowej	73	(73)	-	-
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań leasingowych oraz środków trwałych w leasingu	201	(201)	-	-
Od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań	31	-	-	31
Pozostałe	90	22	238	112
Razem	1 751	1 863	1 505	3 614

Zarząd opracował plan rozliczenia straty podatkowej w ustawowo przewidzianym terminie i z tego względu nie ma potrzeby tworzenia odpisu aktualizującego na aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z następujących pozycji:

TYTUŁY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu		Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	rozliczenie połączenia	
Stan na 31.12.2017				
<i>Rezerwa:</i>				
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej (wycenianych przez rachunek zysków i strat)	490	(262)	-	228
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej (wycenianych przez inne dochody całkowite)	730	-	-	730
Różnica między wartością bilansową a podatkową aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (w tym znak towarowy)	-	-	1 256	324
Kontrakty długoterminowe	3	1 662	176	1 665
Od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności	284	(154)	23	130
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań leasingowych oraz środków trwałych w leasingu	-	1 429	-	1 429
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań leasingowych oraz środków trwałych w leasingu	-	-	-	-
Pozostałe	122	128	43	250
Razem	1 629	2 803	1 498	4 756

17. Rzeczowe aktywa trwałe

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017	430	14 990	5 090	556	271	7 385	28 723
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	10 930	70	312	-	11 312
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	5 402	2 347	686	119	(6 911)	1 643
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	(5)	(26)	(3)	-	(34)
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	-	(720)	(864)	(278)	(139)	-	(2 000)
Sprzedaż aktywów dostępnych do sprzedaży (-)	(44)	(7 997)	(2 855)	(192)	(47)	-	(11 134)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	386	11 675	14 644	817	513	474	28 510
ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016	530	19 086	5 998	1 084	432	118	27 249
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	-	106	-	7	7 267	7 380
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	(1)	(18)	(1)	-	(20)
Amortyzacja (-)	-	(1 019)	(1 012)	(510)	(167)	-	(2 708)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	(100)	(3 077)	-	-	-	-	(3 177)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	430	14 990	5 090	556	271	7 385	28 723

Pozycja zwiększenia w kwocie -6.911 tys. PLN dotyczy głównie (przyjętych do używania) w drugim kwartale środków trwałych pokazujących uprzednio jako wartość środków trwałych w budowie.

Zmniejszenia wartości

W okresie objętym sprawozdaniem zakończonym 31 grudnia 2017 roku, wartość rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 28.510 tys. PLN. Na znaczący wzrost rzeczowych aktywów trwałych na dzień bilansowy miał wpływ skutek połączenia Spółki ze spółką zależną. W wyniku tego połączenia Spółka zwiększyła swój majątek o 11.312 tys. PLN. Na spadek wartości rzeczowych aktywów trwałych wpływ miały przekwalifikowanie aktywów Zakładu produkcyjnego jako dostępnych do sprzedaży w kwocie 11.134 tys. PLN, które z końcem 3 kwartału zostały sprzedane w ramach zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

W okresie zakończonych 31 grudnia 2017 roku wystąpiła sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych. Spadek wartości środków trwałych spowodowany był również amortyzacją, która wyniosła łącznie 2.000 tys. PLN.

Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Spółka nie dokonała odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W dniu 14.09.2017 roku Spółka podpisała aneks do umowy kredytu w rachunku bieżącym zmieniający zabezpieczenie Banku. Spółka w tym dniu m.in. ustanowiła zastawy rejestrowe na środkach trwałych (robot przemysłowy oraz 4 wózki widłowe) zlokalizowanych w Zakładzie Produkcyjnym w Koronowie, o łącznej wartości księgowej wynoszącej na dzień bilansowy 195 tys. PLN.

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2017							
Wartość bilansowa brutto	430	20 392	18 367	1 313	703	7 865	49 070
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(44)	(8 717)	(3 723)	(496)	(189)	(7 391)	(20 560)
Wartość bilansowa netto	386	11 675	14 644	817	514	474	28 510
Stan na 31.12.2016							
Wartość bilansowa brutto	530	19 086	5 998	1 084	432	118	27 248
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(100)	(4 096)	(907)	(528)	(161)	7 267	1 475
Wartość bilansowa netto	430	14 990	5 091	556	271	7 385	28 723

18. Aktywa niematerialne i Wartość Firmy

AKTYWA NIEMATERIALNE	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
Stan na 31.12.2017						
Wartość bilansowa netto	-	-	1 008	-	-	1 008
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	1 705	1 233	50	-	-	2 988
Amortyzacja	-	-	(671)	-	-	(671)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2017	1 705	1 233	387	-	-	3 325
Stan na 31.12.2016						
Wartość bilansowa netto	-	-	2 702	-	-	2 702
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	-	3	-	-	3
Amortyzacja	-	-	(697)	-	-	(697)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	-	(1 000)	-	-	(1 000)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2016	-	-	1 008	-	-	1 008

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2017							
Wartość bilansowa brutto			2 702				2 702
Zwiększenie z tytułu połączenia	1 705	1 233	50				2 988
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			(2 365)				(2 365)
Wartość bilansowa netto	1 705	1 233	387	-	-	-	3 325
Stan na 31.12.2016							
Wartość bilansowa brutto			2 702				2 702
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			(1 694)				(1 694)
Wartość bilansowa netto	-	-	1 008	-	-	-	1 008

Oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego wartość znaku MAKRUM wynosiła 1.705 tys. PLN, a wartość know-how 1.233 tys. PLN.

W 2017 roku amortyzacja aktywów niematerialnych wyniosła 671 tys. PLN i była związana głównie z amortyzacją oprogramowania komputerowego (program IFS).

WARTOŚĆ FIRMY

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość Firmy	28 620	-

Wartość firmy wykazana powyżej powstała w wyniku połączenia Spółki ze Spółką MAKRUM Project Management Sp. z o.o. opisanego w notcie 7.

Spółka przeprowadziła test na utratę wartości firmy. Wyniki testu zostały przedstawione w notcie 5.2

Test obejmuje prognozowane przepływy z działalności kontynuowanej przejętego podmiotu oferowane pod marką MAKRUM oraz przepływy związane z automatycznymi systemami parkingowymi oferowanymi pod marką MODULO. Założone zostały średnioroczne stopy wzrostu odpowiednio 3,0% dla produktów pod marką MAKRUM oraz 53,2% dla produktów marki MODULO (wysoki procentowy wzrost wynika z efektu niskiej bazy) w oparciu o przeprowadzoną analizę potencjalnego popytu na oferowane produkty w wybranych segmentach odbiorców.

19. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 22.037.900 PLN.

W pierwszym półroczu 2017 roku dokonano sprzedaży nieruchomości inwestycyjnej przy ulicy Staszica w Nowej Soli, w wyniku której Spółka poniosła stratę w kwocie 23 tys. zł. Nieruchomości w Nowej Soli przy ulicy Kościuszki 29 oraz Zielonej Górze przy ulicy Trasa Północna, a także w Bydgoszczy przy ul. Kieleckiej zostały decyzją Zarządu zakwalifikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży, przy czym dwie pierwsze nieruchomości zostały sprzedane do końca września 2017 roku.

Zarząd Spółki dokonał 31.12.2017 roku analizy podstawowych danych wejściowych wpływających na szacunek wartości godziwej pozostałych, posiadanych nieruchomości inwestycyjnych i nie zmienił osądu w tej kwestii. Na dzień 31.12.2017 roku Zarząd dokonał wyceny nieruchomości inwestycyjnych. Analizie poddano porównywalne ceny transakcyjne gruntów o podobnej lokalizacji i potencjale, osiągnięty i planowany dochód operacyjny generowany przez nieruchomości inwestycyjne wyceniane metodą DCF oraz zmiany w poziomie stóp dyskontowych. Wyniki analizy upewniły Zarząd, iż nie nastąpiły istotne zmiany wartości godziwej posiadanych nieruchomości.

Przeznaczeniem nieruchomości gruntowych jest osiągnięcie przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze wzrostem wartości tych aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

Przy wycenie do wartości godziwej wg metody porównawczej uwzględnia się takie cechy danej działki jak: położenie i ekspozycja, sąsiedztwo, infrastruktura techniczna, dostęp komunikacyjny, wielkość, kształt i status planistyczny i nadaje się im odpowiednie wagi.

Opis metod wyceny oraz kluczowych danych wejściowych użytych do wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej:

Nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2017 roku	wartość w PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane	Przedział (średnia ważona)
Biurowiec, ul. Bernardyńska, Bydgoszcz, 1.247 m ²	7 021 000	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej dochodu netto	Dochód operacyjny netto Stopa dyskontowa	631,9 tys. PLN 9,00%
Bydgoszcz, ul. Bydgoskich Olimpijczyków, 51.793 m ²	15 016 900	Podejście porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 244 PLN/m ² do 346 PLN/m ²

RAZEM 22 037 900

Nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2016 roku	wartość w PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane	Przedział (średnia ważona)
Biurowiec, ul. Bernardyńska, Bydgoszcz, 1.247 m ²	7 021 000	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej dochodu netto	Dochód operacyjny netto Stopa dyskontowa	631,9 tys. PLN 9,00%
Bydgoszcz, ul. Kielecka, 12.131 m ²	1 199 900	Podejście porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 53 PLN/m ² do 141 PLN/m ²
Bydgoszcz, ul. Bydgoskich Olimpijczyków, 51.793 m ²	14 851 100	Podejście porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 244 PLN/m ² do 346 PLN/m ²
Nowa Sól, ul. Kościuszki, 1.057 m ²	1 285 900	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej dochodu netto	Dochód operacyjny netto/Stopa dyskontowa	115,7 tys. PLN/9,00%
Nowa Sól, ul. Staszica, 5.506 m ²	123 000	Podejście porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 18 PLN/m ² do 65 PLN/m ²
Zielona Góra, Trasa Północna, 15.880 m ²	1 653 300	Podejście porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 90 PLN/m ² do 153 PLN/m ²

RAZEM 26 134 200

W wyniku dokonanej wyceny nieruchomości inwestycyjnych na dzień bilansowy zmianie wartości uległa nieruchomość przy ul. Bydgoskich Olimpijczyków. Wartość tej nieruchomości w wyniku wyceny wzrosła o 165.800 zł.

Wartość nieruchomości przy ulicy Bernardyńskiej nie uległa zmianie. Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione do wartości godziwej zgodnie z 3 poziomem hierarchii.

W okresie od 01.01.2017 roku do dnia 31.12.2017 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 1.161 tys. PLN. Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w okresie zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosły 701 tys. PLN.

20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31.12.2017 roku wystąpiły aktywa przeznaczone do sprzedaży.

ZMIANY W AKTYWACH ZAKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe zaklasyfikowane w okresie	11 134	-
Rzeczowe aktywa trwałe sprzedane w okresie	(11 134)	-
Nieruchomości inwestycyjne zaklasyfikowane w okresie	3 953	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnych zakwalifikowanych do sprzedaży	(123)	-
Nieruchomości inwestycyjne sprzedane w okresie	(2 753)	-
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	1 077	-

W powyższej tabeli zaprezentowano pozycje bilansowe, które zostały zaklasyfikowane do aktywów dostępnych do sprzedaży. Zarząd Emitenta podjął decyzję o sprzedaży jej zorganizowanej części zlokalizowanej w Sępólnie Krajeńskim. Kwota 11.134 PLN stanowi wartość zorganizowanej części przedsiębiorstwa, a pozostałe to nieruchomości inwestycyjne.

Pomimo decyzji Zarządu w sprawie sprzedaży fabryki w Sępólnie Krajeńskim, w której Emitent realizował kontrakty w zakresie segmentu konstrukcji stalowych, decyzja ta nie ma charakteru zaprzestania działalności w tym segmencie. Spółka nie zaprzestała realizacji produkcji konstrukcji stalowych. Poprzez przejęty majątek od spółki MAKRUM Project Management Sp. z o.o. jest kontynuowana działalność w segmencie konstrukcji stalowych.

Poza dokonaną w dniu 29.09.2017 sprzedażą fabryki w Sępólnie Krajeńskim, spółka sprzedała również nieruchomość inwestycyjną zlokalizowaną w Nowej Soli przy ulicy Kościuszki oraz nieruchomość inwestycyjną zlokalizowaną w Zielonej Górze przy ulicy Trasa Północna.

W dniu 6 marca 2018 roku Zarząd Spółki podpisał przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości inwestycyjnej zlokalizowanej przy ulicy Kieleckiej w Bydgoszczy.

Dokonana na dzień bilansowy wycena niezależnego rzeczoznawcy wykazała spadek wartości nieruchomości przy ulicy Kieleckiej w Bydgoszczy o 123 tys. PLN

Aktywa przeznaczone do sprzedaży: nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2017	wartość w PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe	Przedział (średnia ważona)
Bydgoszcz, ul. Kielecka, 12.131 m ²	1 077 200	Podjęcie porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 53 PLN/m ² do 141 PLN/m ²

RAZEM

1 077 200

21. Zapasy

W sprawozdaniu finansowym Spółki ujęte są następujące pozycje zapasów:

<i>Zapasy</i>	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	8 437	10 733
Półprodukty i produkcja w toku	1 571	6 314
Wyroby gotowe	4 416	3 926
Towary	879	959
Zaliczki na dostawy	152	-
Wartość bilansowa zapasów razem	15 455	21 931
<i>Odpisy aktualizujące wartość zapasów</i>	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	2 426	753
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	267	2 159
Odpisy odwrócone w okresie (-)	(1 334)	(485)
Stan na koniec okresu	1 359	2 426

Odpisy aktualizujące wartość zapasów obciążąły koszt własny sprzedanych produktów. Kwota odwróconych odpisów również została ujęta w koszcie własnym sprzedanych produktów (per saldo).

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku Spółka dokonała odpisu aktualizującego wartości zapasów do wartości netto możliwej do odzyskania w kwocie 267 tys. zł PLN (w 2016 roku 2.159 tys. PLN).

Spółka dokonała odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasów w kwocie 1.334 tys. PLN.

W dniu 14.09.2017 roku Spółka podpisała umowę kredytu w rachunku bieżącym zmieniającą zabezpieczenie Banku. Spółka w tym dniu m.in. ustanowiła zastaw rejestrowy na zapasach materiałów zlokalizowanych w Zakładzie Produkcyjnym w Koronowie o wartości 5.000 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie zabezpieczała zobowiązań zapasami.

22. Należności i pożyczki

NALEŻNOŚCI I POŻYCZKI	31.12.2017	31.12.2016
<i>Aktywa długoterminowe:</i>		
Należności	-	-
Pozostałe należności długoterminowe	1 347	1 169
Należności długoterminowe	1 347	1 169
<i>Aktywa krótkoterminowe:</i>		
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	8 644	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	40 137	26 910
Pozostałe należności krótkoterminowe z tytułu sprzedaży udziałów spółki zależnej	631	-
Pożyczki	2 503	3 008
Należności i pożyczki krótkoterminowe	43 271	29 918
Należności i pożyczki, w tym:	44 618	31 087
Należności	40 137	26 910
Pożyczki	2 503	3 008

Powyższa tabela zawiera wartość pożyczek udzielonych wraz z naliczonymi odsetkami wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku oraz wartość należności krótko i długoterminowych. Pożyczki w kwocie 2.503 tys. PLN stanowią saldo pożyczek udzielonych spółkom zależnym. Pozostałe należności krótkoterminowe w kwocie 631 tys. PLN stanowią należność od podmiotu powiązanego za sprzedaż udziałów spółki zależnej. Wartość 1.347 tys. PLN dotyczy zatrzymanych kaucji długoterminowych.

Oprocentowanie	Waluta	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
		w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 31.12.2017			
WIBOR1M+3%	PLN	2 503	2 503
Pożyczki razem wg stanu na dzień 31.12.2017		2 503	2 503
Stan na 31.12.2016			
WIBOR1M+6%	PLN	3 008	1 003
Pożyczki razem wg stanu na dzień 31.12.2016		3 008	3 814

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ POŻYCZEK	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	3 812	-
Kwota pożyczek udzielonych w okresie	16 482	3 800
Kwota pożyczek przejętych w wyniku połączenia	2 397	-
Odsetki naliczone efektywną stopą procentową	297	12
Spłata pożyczek wraz z odsetkami (-)	(10 157)	-
Wyłączenie w związku z połączeniem	(9 070)	-
Wartość brutto na koniec okresu	3 761	3 812
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu:	804	-
Odpisy odsetek przejęte w wyniku połączenia	430	-
Odpisy w ciągu roku	24	804
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	1 258	804
Wartość bilansowa na koniec okresu	2 503	3 008

Spółka w okresie objętym sprawozdaniem udzieliła pożyczek w wartości 16.482 tys. PLN. Ponadto otrzymała spłaty udzielonych pożyczek wraz z odsetkami w wysokości 10.157 tys. PLN.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku utworzono odpis aktualizujący odsetki od pożyczki udzielonej podmiotowi zależnemu w 2016 roku w kwocie 29 tys. PLN oraz przejęto odpis na odsetki od pożyczki wobec podmiotu zależnego w kwocie 49 tys. PLN.

22.1. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	31.12.2017	31.12.2016
<i>Aktywa finansowe (MSR 39):</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	49 240	34 920
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(12 910)	(12 306)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	36 330	22 614
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych	-	-
Pozostałe należności - bankowe kaucje zabezpieczające	-	-
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę budowlaną	3 060	1 018
Pozostałe należności finansowe	631	785
Pozostałe należności finansowe netto	3 691	1 803
Należności finansowe	40 021	24 417
<i>Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	747	2 493
Należności niefinansowe	747	2 493
Należności krótkoterminowe razem	40 768	26 910

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-75 dniowy termin płatności.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na dzień bilansowy wartość odpisanych należności Spółki wynosiła 12.910 tys. PLN. Zmiany w odpisach aktualizujących należności zaprezentowano w poniższej tabeli. Poza należnościami handlowymi, należności Spółki tworzyły również kwoty kaucji zatrzymanych o wartości 3.060 tys. PLN oraz wartość należności od podmiotu zależnego za sprzedaż udziałów w kwocie 631 tys. PLN

Zwrot należności na dzień 31.12.2017 wynika ze wzrostu przychodów spółki oraz połączenia ze spółką zależną Makrum Project Management Sp. z o.o.

Spółka dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości. Odpisy aktualizujące wartość należności obciążły pozostałe koszty operacyjne, natomiast ich odwrócenie zostało ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych (per saldo).

Spółka ujęła w odpisach aktualizujących wartość kaucji odpis o wartości ca 134 tys PLN w stosunku do jednego z Odbiorców z segmentu konstrukcji stalowych z Niemiec (dalej: Odbiorca). Odbiorca ten złożył w Spółce roszczenie na kwotę ca 1,7 mln PLN z tytułu szkody jakie rzekomo poniósł w wyniku opóźnień w realizacji kontraktów realizowanych w Sępólnie Krajeńskim przez PROJPRZEM MAKRUM S.A. Zarząd Spółki uznaje roszczenie Odbiorcy powyżej utworzonego odpisu, za bezpodstawne, a Spółka rozważa jednocześnie możliwość skierowania przeciwko Odbiorcy pozwu o zapłatę wymagalnych kaucji.

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym sprawozdaniem finansowym prezentuje poniższa tabela:

<i>Odpisy aktualizujące wartość należności</i>	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Stan na początek okresu	12 306	8 563
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	2 134	9 852
Odpisy należności z tytułu dostaw i usług odwrócone, ujęte jako przychód w okresie (-)	(1 763)	(6 108)
Odpisy pozostałych należności odwrócone, ujęte jako przychód w okresie (-)	-	-
Inne zmiany odpis przejęty od spółki przejętej	233	-
Wartość bilansowa zapasów razem	12 910	12 306

23. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych

Nabywanie jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Spółka dokonała nabycia udziałów spółki zależnej.

W dniu 2 stycznia 2017 roku Spółka zawarła ze spółką Grupa Kapitałowa IMMOBILE S.A. umowę zbycia udziałów, na podstawie której Spółka nabyła wszystkie 1000 udziałów w spółce Hotel 3 GKI Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy za cenę 0,50 złotego za jeden udział tj. łącznie 500 zł. W dniu 3 lutego 2017 roku została zarejestrowana w KRS zmiana brzmienia nazwy Spółki na: PROJPRZEM Budownictwo Sp. z o.o.

W omawianym okresie Emitent dokonał dopłaty do udziałów nabytych w spółce zależnej Projprzem Budownictwo w kwocie 2.005 tys. zł.

W dniu 23 marca 2017 roku Spółka zawarła ze spółką Grupa Kapitałowa IMMOBILE S.A. umowę zbycia udziałów, na podstawie której Spółka nabyła wszystkie 23716 udziałów w spółce MAKRUM Project Management Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy za cenę 1.308 zł za jeden udział tj. łącznie na kwotę 31.021,00 tys. PLN, płatnej w ratach. Na dzień 31.12.2017 roku Emitent zapłacił kwotę 29.767,00 tys. zł. W wyniku dokonanych przedterminowo wpłat na mocy porozumienia z dnia 25 września 2017 roku dokonano dyskonta wartości zobowiązania w kwocie 304 tys. PLN. Pozostała kwota do zapłaty za nabyte udziały wynosi na dzień bilansowy 950 tys. PLN.

W dniu 1 grudnia 2017 roku nastąpiło połączenie Spółki ze spółką zależną Makrum Projekt Management Sp. z o.o., informacje dotyczące nabycia zostały zaprezentowane w nocie numer 7.

Informacje dotyczące pozostałych transakcji po dniu bilansowym zostały opisane w nocie 37.

Wpłaty i dopłaty do kapitału spółek zależnych

Wyszczególnienie	Udział w kapitale podstawowym	31.12.2017		31.12.2016	
		Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości	Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości
PROMStahl Polska Sp. z o.o.	100,0%	3 535	3 535	3 535	3 535
PROMStahl GmbH	100,0%	2 281		2 281	-
Projprzem Budownictwo Sp. z o.o.	100,0%	2 005			
Inwestycje w jednostkach zależnych		7 821	3 535	5 816	3 535

PROJPRZEM MAKRUM S.A. posiadał 40% udziałów w IFP Transylwania S.R.L spółki w Rumunii. Kapitał nie jest opłacony, i spółka nie rozpoczęła działalności.

24. Rezerwy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Poniżej zaprezentowano rezerwy na dzień 31.12.2017 roku w podziale na krótko- i długoterminowe.

Pozostałe rezerwy w kwocie 1.107 tys. PLN stanowi wartość utworzonej na dzień 31.12.2016 roku rezerwy w związku z identyfikowaniem istotnego ryzyka prawnego wynikającego ze zdarzeń przeszłych. W wyniku wykorzystania rezerwy na odprawy dla zwolnionych pracowników kwota zawiązywanej uległa zmniejszeniu o wartość 210 tys. PLN.

Rezerwy krótkoterminowe	sprawy sądowe	pozostałe rezerwy	naprawy gwarancyjne	razem
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017				
Stan na początek okresu	144	1 317	880	2 341
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	113		23	136
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	(256)		-	(256)
Wykorzystanie rezerw (-)		(210)	-	(210)
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych			-	-
roku	1	1 107	903	2 011

Rezerwy krótkoterminowe	sprawy sądowe	pozostałe rezerwy	naprawy gwarancyjne	razem
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku				
Stan na początek okresu	420	18	240	678
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	144	1 300	640	2 084
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	(20)	-	-	(20)
Wykorzystanie rezerw (-)	(400)	-	-	(400)
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych				
roku	144	1 317	880	2 341

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych oraz zwrotów produktów sprzedanych w ciągu ostatnich lat obrotowych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych oraz zwrotów odnotowanych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym, a ich całość w ciągu 2-5 lat od dnia bilansowego. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne i zwroty, oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży, historycznych oraz aktualnych dostępnych informacjach na temat zgłoszonych reklamacji w 2-5 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty.

Spółka utworzyła rezerwę na naprawy gwarancyjne. Na dzień bilansowy wartość tej rezerwy wynosiła 903 tys. zł, i wzrosła głównie ze względu na skalę reklamacji odnotowanych w 2017 roku i prawdopodobnych do poniesienia również w 2018 roku.

Rezerwy długoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwy na odprawy emerytalne	259	198
Pozostałe rezerwy razem	259	198

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2017	31.12.2016
Pozostałe rezerwy	-	5
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem	-	5

Wartość pozostałych rezerw dotyczy przede wszystkim kosztów związanych ze zleceniami produkcyjnymi.

25. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w tys. PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
Stan na 31.12.2017							
Kredyt w rachunku bieżącym (Umbrella)	PLN	WIBOR O/N + marża	29.06.2018	-	4 802	4 802	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	21.06.2018	-	4 447	4 447	-
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	EURIBOR 1M + marża	21.06.2018	74	310	310	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	11.05.2018	-	4 485	4 485	-
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	WIBOR 1M + marża	18.05.2018	-	3 052	3 052	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2017					17 096	17 096	-
Stan na 31.12.2016							
Kredyty w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR O/N + marża	28.04.2017	-	633	633	-
Kredyty w rachunku kredytowym	PLN	WIBOR 1M + marża	18.05.2018	-	622	439	183
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2016					1 255	1 072	183

Ustanowione zabezpieczenia

Rodzaj aktywa	Aktywo	Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj transakcji	Data zakończenia	Zabezpieczenia (rodzaj, wartość)
Nieruchomości	BY1B/00093244/7	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Hipoteka umowna do kwoty 18.000 tys. PLN
Środki obrotowe	zapasy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na zapasach do kwoty 5.000 tys. PLN
Środki trwałe	Robot przemysłowy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości
Środki trwałe	Wózek widłowy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości
Środki trwałe	Wózek widłowy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości
Środki trwałe	Wózek widłowy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości
Środki trwałe	Wózek widłowy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości
Środki trwałe	Wózek widłowy	Spółka	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	29.06.2018	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do tożsamości
Nieruchomości	BY1B/00093244/7	Spółka	mBank S.A.	Linia na gwarancje	28.04.2017	Hipoteka umowna do kwoty 18.000 tys. PLN
Środki trwałe	Nożyce gilotynowe	Spółka	PKO BP S.A.	Linia na gwarancje	30.01.2021	Zastaw rejestrowy na urządzeniu o wartości 333.629,55 PLN
Środki trwałe	Przecinarka plazmowa	Spółka	PKO BP S.A.	Linia na gwarancje	30.01.2021	Zastaw rejestrowy na urządzeniu o wartości 247.592,37 PLN
Środki trwałe	Kabina malarni	Spółka	PKO BP S.A.	Linia na gwarancje	30.01.2021	Zastaw rejestrowy na urządzeniu o wartości 207.165,44 PLN
Środki trwałe	Zgrzewarka	Spółka	PKO BP S.A.	Linia na gwarancje	30.01.2021	Zastaw rejestrowy na urządzeniu o wartości 170.009,82 PLN
Środki trwałe	Suwnica pomostowa	Spółka	PKO BP S.A.	Linia na gwarancje	30.01.2021	Zastaw rejestrowy na urządzeniu o wartości 81.069,10 PLN
Nieruchomości	BY1B/00060014/6	Spółka	BZ WBK S.A.	Multilinia	29.06.2018	Hipoteka umowna łączna do kwoty 22.500 tys. PLN
Nieruchomości	BY1B/00060014/6	Podmiot powiązany	BZ WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	30.12.2019	Hipoteka umowna łączna do kwoty 15.000 tys. PLN
Nieruchomości	BY1B/00061790/6	Podmiot powiązany	BZ WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	30.12.2019	Hipoteka umowna łączna do kwoty 15.000 tys. PLN
Nieruchomości	BY1B/000617130/4	Podmiot powiązany	BZ WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	30.12.2019	Hipoteka umowna łączna do kwoty 15.000 tys. PLN
Nieruchomości	BY1B/00181450/8	Podmiot powiązany	BZ WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	30.12.2019	Hipoteka umowna łączna do kwoty 15.000 tys. PLN
Nieruchomości	BY1B/00090474/7	Podmiot powiązany	BZ WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	30.12.2019	Hipoteka umowna łączna do kwoty 15.000 tys. PLN

26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.12.2017	31.12.2016
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	29 341	14 884
Pozostałe zobowiązania finansowe (kaucje)	619	752
Inne zobowiązania krótkoterminowe	1 665	1 939
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe z tytułu nabycia udziałów spółki zależnej	955	-
Zobowiązania krótkoterminowe razem	32 580	17 575
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>		
Pozostałe zobowiązania finansowe (kaucje)	1 589	1 543
Zobowiązania długoterminowe razem	1 589	1 543
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe razem	34 169	19 118

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30-75-dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1 miesięcznym terminem płatności.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

Wzrost zobowiązań Spółki jest głównie wynikiem przejętych w związku z połączeniem zobowiązań od Spółki Przejętej Makrum Project Management Sp. z o.o. oraz wysokim wzrostem sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała 2.208 tys. PLN pozostałych zobowiązań finansowych. Na kwotę tę składają się głównie otrzymane od kontrahentów wadia i kaucje. Kwota 955 tys. PLN innych zobowiązań finansowych dotyczy krótkoterminowego zobowiązania wobec spółki dominującej za nabyte udziały spółki zależnej.

27. Inne istotne zmiany

Poniżej przedstawiono pozostałe zmiany, które miały wpływ na aktywa, zobowiązania i kapitały.

27.1. Kapitałowe papiery wartościowe

Spółka posiada na dzień 31 grudnia 2017 r. akcje spółek notowanych na GPW o wartości 90 tys. PLN. Wartość aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 85 tys. PLN.

Spółka prezentuje posiadane akcje w pozycji pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych.

Na dzień 31.12.2017 roku Spółka dokonywała aktualizacji wartości posiadanych akcji spółek notowanych na giełdzie.

27.2. Sprawy sądowe

W poniższej notcie został przedstawiony osąd Zarządu dotyczący istotnych spraw sądowych w których stroną jest Spółka.

OPIS SPRAW SĄDOWYCH
<p><u>Sprawa z powództwa Krzysztofa Żądło</u></p> <p>Dnia 13.03.2015 złożono sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w dniu 29.01.2015 z powództwa p. Krzysztofa Żądło o zapłatę 42.378,15 zł. Spółka Projprzem Makrum S.A. jest pozwana jako Wykonawca robót budowlanych przez dalszego podwykonawcę. Sprawa w toku.</p>
<p><u>Sprawa o odszkodowanie z powództwa byłej Prezes Zarządu w związku z rozwiązaniem umowy o pracę w trybie art. 52 k.p.</u></p> <p>Sprawa p-ko Projprzem S.A. z powództwa p. Anny Zarzyckiej - Rzepeckiej o odszkodowanie w związku z rozwiązaniem stosunku pracy bez wypowiedzenia z żądaniem zapłaty 75 tys. zł.</p> <p>Strony zawarły ugodę sądową, na podstawie której Spółka wypłaciła Powódce odszkodowanie.</p>
<p><u>Sprawa o odszkodowanie z powództwa byłego Członka Zarządu w związku z rozwiązaniem umowy o pracę w trybie art. 52 k.p.</u></p> <p>Sprawa p-ko Projprzem S.A. z powództwa p. Marcina Lewandowskiego o odszkodowanie w związku z rozwiązaniem stosunku pracy bez wypowiedzenia z żądaniem zapłaty 46 tys. zł. Zdaniem pozwanej Spółki roszczenie jest bezpodstawne. Sąd I instancji zasądził odszkodowanie na rzecz Powoda w pełnej wysokości, Spółka nie wносиła apelacji w związku z zawartą z Powodem ugodą.</p> <p>Pan Marcin Lewandowski złożył także pozew o odszkodowanie 11.500 zł z tytułu zakazu konkurencji. W wyniku zawartej ugody Powód cofnął powództwo i postępowanie zostało umorzone.</p>

Poniżej przedstawiono sprawy sądowe z powództwa Spółki:

OPIS SPRAW SĄDOWYCH
<p><u>Sprawa przeciwko Planet Inwest Sp. z o.o.</u></p> <p>Pozew ze strony spółki Projprzem S.A. (powód) przeciwko Planet Inwest Sp. z o.o. (pozwany) o nakaz zapłaty kwoty 587.967,44 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości w Kościelisku k. Zakopanego, na której w księdze wieczystej na rzecz powoda ustanowiono hipotekę. Pozew został złożony w związku z brakiem zapłaty ze strony dłużnika Dom M4 Sp. z o.o., za którego pozwana poręczyła. Powód uzyskał nakaz zapłaty, od którego pozwany złożył sprzeciw. Sprzeciw pozwanego został odrzucony przez Sąd w związku z nie uzupełnieniem braków sprzeciwu w terminie wskazanym przez Sąd. Sprawa została skierowana do postępowania egzekucyjnego. Odbyła się pierwsza licytacja, jednakże pomimo zakończenia licytacji z wylicytowaną określoną kwotą dłużnik złożył wniosek o wyłączenie komornika z prowadzonego postępowania egzekucyjnego i nie doszło do przybicia wylicytowanej kwoty do czasu rozstrzygnięcia wniosku dłużnika.</p>
<p><u>Sprawa przeciwko Palfinger Dreggen AS</u></p> <p>Pozew ze strony Makrum Project Management Sp. z o.o. przejętej przez Projprzem Makrum S.A. przeciwko Palfinger Marine AS (dawniej Palfinger Dreggen AS) Powód wystąpił o zapłatę kwoty 54.443,17 EUR tytułem wynagrodzenia za wykonany przedmiot umowy - dostawa dźwigu. W sprawie nie wyznaczono jeszcze pierwszej rozprawy.</p>
<p><u>Sprawa przeciwko VIA Logistic Nadia El Dursi Michał Pulcyn spółka cywilna</u></p> <p>Pozew ze strony spółki zależnej Makrum Project Management Sp. z o.o. przejętej przez Projprzem Makrum S.A. przeciwko VIA Logistic Nadia El Dursi Michał Pulcyn spółka cywilna o zapłatę odszkodowania w wysokości 44.817,97 zł w związku z niewykonaniem umowy przewozu przez pozwanym. Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. W sprawie nie zapadło jeszcze żadne rozstrzygnięcie Sądu.</p>
<p><u>Sprawa restrukturyzacyjna Dom M4 Sp. z o.o.</u></p> <p>Sprawa restrukturyzacyjna dłużnika Projprzem S.A tj. Dom M - 4 Sp. z o.o., która zgłosiła wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego w trybie przyspieszonym. Projprzem S.A. ma zgłoszoną wierzytelność w wysokości 2.314.655,96 zł. Propozycją układową dłużnika w postępowaniu w stosunku do grupy wierzycieli, w której znajduje się Spółka jest redukcja należności głównej o 25% i wszystkich odsetek oraz kosztów procesu kosztów postępowania egzekucyjnego. W wyniku głosowania wierzycieli nad propozycją układu Sąd Rejonowy Bydgoszcz wydał postanowienie zatwierdzające przyjęcie układu. Zgodnie ze sprostowanym postanowieniem zatwierdzającym układ zredukowana należność powinna być uregulowana do dnia 31.03.2019r. Do dnia publikacji niniejszego raportu nie została uregulowana żadna kwota.</p>
<p><u>Sprawa w postępowaniu upadłościowym Budopol S.A.</u></p> <p>Zgłoszenie przez Spółkę roszczenia w postępowaniu upadłościowym dłużnika spółki Budopol S.A., w którym spółka zgłosiła roszczenie pierwotnie w wysokości 793.805,46 zł. Obecnie na liście jest wpisana łączna kwota: 458.524,97 zł. Sprawa w toku.</p>

27.3. Zobowiązania warunkowe

PROJPRZEM MAKRUM S.A. w okresie od 01.01 do 31.12.2017 roku udzieliła dwa poręczenia spłaty kredytu. Jedno poręczenie dotyczy zobowiązań spółki Grupa Kapitałowa IMMOBILE S.A. (większościowego akcjonariusza Spółki), drugie natomiast zobowiązań spółki powiązanej CDI 2 Sp. z o.o. (spółki spoza Grupy Kapitałowej PROJPRZEM MAKRUM S.A., ale należącej do Grupy Kapitałowej IMMOBILE S.A.).

NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	31.12.2017	31.12.2016
Poręczenie spłaty należności	2 538	-
Gwarancje	1 603	2 212
Należności warunkowe ogółem	4 141	2 212
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	31.12.2017	31.12.2016
Poręczenie spłaty zobowiązań	14 045	8 848
Gwarancje	16 648	6 475
Inne zobowiązania warunkowe	2 836	
Zobowiązania warunkowe ogółem	33 529	15 323

27.4. Zobowiązania inwestycyjne

Zarówno na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania inwestycyjne nie wystąpiły.

27.5. Kapitał własny

KAPITAŁ PODSTAWOWY	31.12.2017	31.12.2016
Liczba akcji	5 982 716	5 982 716
Wartość nominalna akcji (PLN)	1	1
Kapitał podstawowy (tys. PLN)	5 983	5 983

Na dzień 31.12.2017 z ogólnej liczby akcji 5.982.716 sztuk, 387.000 serii A było uprzywilejowanych co do głosu, w ten sposób, że na jedną akcję przypadają 4 głosy na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. 154.750 sztuk akcji imiennych pozbawiona była uprzywilejowania, a pozostała część akcji serii A, akcje serii A-1, B, C, D oraz E, tj. łącznie 5.440.966 sztuk akcji było akcjami zwykłymi na okaziciela.

W wyniku sprzedaży 387.000 akcji imiennych uprzywilejowanych przez dotychczasowych akcjonariuszy, akcje te utraciły uprzywilejowanie. Na dzień publikacji sprawozdania finansowego ogólna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu równa jest ilości akcji i wynosi 5.982.716 głosów. Z ogólnej liczby akcji 5.982.716 sztuk, 541.750 sztuk akcji serii A było akcjami imiennymi (bez uprzywilejowania), a pozostała część akcji serii A, akcje serii A-1, B, C, D oraz E, tj. łącznie 5.440.966 sztuk akcji było akcjami zwykłymi na okaziciela.

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Jedynym Akcjonariuszem posiadającym na dzień publikacji sprawozdania finansowego ponad 5 % w ogólnej liczbie głosów jest Grupa Kapitałowa IMMOBILE S.A, która wraz z podmiotami zależnymi posiada 3.932.370 sztuk akcji stanowiących 65.73 % kapitału akcyjnego i dających 65.73% głosów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

27.6. Zarządzanie kapitałem

Nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	31.12.2017	31.12.2016
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	94 878	87 764
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	94 878	87 764
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	17 096	1 255
Leasing finansowy	5 191	2 704
Źródła finansowania ogółem	117 165	91 722
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,80	0,96
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	11 483	(2 737)
Amortyzacja	2 671	4 405
EBITDA	14 154	1 668
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	17 096	1 255
Leasing finansowy	5 191	2 704
Dług	22 287	3 958
Wskaźnik długu do EBITDA*	1,57	2,37

EBITDA* - nie jest to miarą zdefiniowaną w MSSF, spółka na potrzeby powyższej kalkulacji określiła ją jako: zysk z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji. Dla okresu 31.12.2017 EBITDA dotyczy okresu 12 miesięcy 2017 roku.

27.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się z następujących pozycji:

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	13	71
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	277	3 156
Środki pieniężne w kasie	2	27
Środki pieniężne w kasie walutowej	37	-
Środki pieniężne podlegające ograniczeniu dysponowania	254	188
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	583	3 441

27.8. Inne wybrane ujawnienia:

27.8.1 Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom Spółki podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w obrocie w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku na akcję Spółka stosuje w liczniku kwotę zysku netto przypadającego akcjonariuszom Spółki tzn. nie występuje efekt rozwadniający wpływający na kwotę zysku.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję (liczba akcji pomniejszona została o ilość posiadanych przez Spółkę akcji własnych):

ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru (poza akcjami własnymi)</i>		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	5 982 716	5 982 716
<i>Działalność kontynuowana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	8 041	(4 645)
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	1,34	-0,78

27.9. Leasing i najem

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Spółka zawarła pięć umów najmu długoterminowego na użytkowanie samochodów.

Od 01 stycznia do 31 grudnia 2017 roku Spółka spłaciła zobowiązania z tytułu leasingu oraz najmu długoterminowego w wysokości 1.907 tys. PLN (w tym zrealizowane różnice kursowe i odsetki).

	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2017				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	2 187	3 221	-	5 408
Koszty finansowe (-)	(150)	(67)	-	(217)
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	2 037	3 154	-	5 191

	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2016				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	1 219	1 612	-	2 831
Koszty finansowe (-)	(70)	(58)	-	(128)
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	1 150	1 554	-	2 704

WARTOŚĆ BILANSOWA RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH W LEASINGU FINANSOWYM ORAZ NAJMIE	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Stan na 31.12.2017					
Wartość bilansowa brutto	724	1 419	261	77	2 481
Zwiększenia związane z połączeniem (+)	-	10 692	-	-	10 692
Zwiększenia związane z nabyciem-najem długoterminowy (+)	-	-	2 263	-	2 263
Zmniejszenia - wykup, likwidacja (-)	-	-	(39)	-	(39)
Amortyzacja (-)	(10)	(265)	(216)	(77)	(568)
Przekwalifikowanie do aktywów dostępnych do sprzedaży (-)	(714)	(1 318)	(86)	-	(2 118)
Wartość bilansowa netto	-	10 528	2 183	-	12 711

WARTOŚĆ BILANSOWA RZECZOWYCH ATYWÓW TRWAŁYCH W LEASINGU	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Stan na 31.12.2016					
Wartość bilansowa brutto	743	1 619	664	155	3 181
Zmniejszenia związane z wykupem, umorzeniem i odpisami aktualizującymi	(19)	(200)	(403)	(78)	(700)
Wartość bilansowa netto	724	1 419	261	77	2 481

Charakterystyka zobowiązań finansowych (leasing) wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterm.	długoterm.
Stan na 31.12.2017							
Umowy leasingu do 1 roku	PLN	zmienna w op. o WIBOR 1M	1 rok	-	7	7	-
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	4 lata	-	768	269	499
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	3 lata	-	2 653	648	2 005
Umowy leasingu do 1 roku	PLN	zmiennie	1 rok	-	898	898	-
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmiennie w op. o EURIBOR 1M	5 lat	196	865	215	650
Leasing finansowy na dzień 31.12.2017					5 191	2 037	3 154

	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterm.	długoterm.
Stan na 31.12.2016							
Umowy leasingu do 3 lat	PLN	zmienna w op. o WIBOR 1M	3 lata	-	37	32	5
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	4 lata	-	785	524	261
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmiennie w op. o EURIBOR 1M	5 lat	158	669	307	362
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie w op. o WIBOR 1M	5 lat	-	141	57	84
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmiennie w op. o EURIBOR 1M	5 lat	244	1 072	230	842
Leasing finansowy na dzień 31.12.2016					2 704	1 150	1 554

28. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

W okresie sprawozdawczym nie zaszły istotne zmiany ryzyka finansowego jak również celów i zasad zarządzania tym ryzykiem.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, obligacje, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Emitent posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Jednostki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Emitent monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w notach poniżej.

28.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych. Jednakże, z uwagi na stosunkowo niskie długoterminowe zobowiązania finansowe Spółki ryzyko to jest znikome.

28.2. Ryzyko walutowe

Znaczący udział sprzedaży w walucie euro w strukturze przychodów sprawia, że istotny wpływ na wyniki finansowe oraz na poziom rentowności kontraktów wywiera kształtowanie się kursu złotego względem tej waluty. Spółka w celu ograniczenia ryzyka walutowego stosuje instrumenty dostępne na rynku finansowym i korzysta przede wszystkim z terminowych instrumentów finansowych (typu *forward* lub *opcji*).

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość zysku (straty) brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) oraz całkowitych dochodów ogółem (z tytułu zmiany wartości godziwej kontraktów terminowych typu *forward* i zabezpieczeń inwestycji netto) na racjonalnie możliwe wahania kursu euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

Pozycje walutowe wyrażone w złotych	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Należności handlowe	12 941	4 358
Środki pieniężne	3	714
Zobowiązania handlowe	-7 654	-1 135
Kredyty	-310	0
Leasing	-865	-402
Ekspozycja netto	4 115	3 536

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała kontrakty zabezpieczające typu *forward* o wartości 4.412 tys. EUR. Wycena dokonana na dzień bilansowy wyniosła 412 tys. zł.

W roku ubiegłym, na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała kontraktów zabezpieczających. Emitent zawiera określone transakcje w walutach obcych (euro). W związku z tym pojawia się ryzyko zmienności kursów walut. Ryzykiem tym zarządza się przy wykorzystaniu walutowych kontraktów *forward*. Transakcje te zawierane są w celu zmniejszenia wartości narażonej na ryzyko.

28.3. Ryzyko cen towarów

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka cen towarów.

28.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko to jest związane z tym, że kontrahent nie dopełni umownych zobowiązań, w wyniku czego Spółka poniesie straty finansowe; pozycją narażoną na ryzyko kredytowe są należności z tytułu dostaw i usług.

Jednostka stosuje zasadę dokonywania transakcji przede wszystkim z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej. Korzysta przy tym z dotychczasowego doświadczenia i współpracy z danym klientem oraz z informacji finansowych uzyskiwanych od firm zajmujących się obrotem informacją gospodarczych (wywiadowni gospodarczych). Narażenie Emitenta na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane, co dotyczy w szczególności odbiorców powodujących występowanie koncentracji ryzyka kredytowego. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych bądź zagrożonych następuje ograniczenie bądź wstrzymanie sprzedaży zgodnie z obowiązującymi procedurami i indywidualnie rozpatrywana jest procedura uruchomienia windykacji należności. Na dzień bilansowy należności uznane za trudno ściągalne Spółka objęła odpisem aktualizującym.

Analiza sytuacji finansowej podmiotów powiązanych prowadzi do wniosku, iż popełniono w przeszłości błędy przy ocenie kondycji finansowej kontrahentów spółki, w tym spółki zależnej oraz udzielaniu kredytu kupieckiego. W szczególności dotyczyło to odbiorców Spółki zależnej - dystrybutora rosyjskiego i jednego z partnerów w Rumunii, co skutkowało brakiem możliwości uregulowania zobowiązań wobec Spółki przez jej podmiot zależny PROMStahl Polska Sp. z o.o. Nie zastosowano także odpowiednich instrumentów zabezpieczających w jednej z transakcji sprzedaży nieruchomości. Skutkowało to koniecznością utworzeniem odpisów aktualizujących należności od tych kontrahentów.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Spółka realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

28.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka jest narażona na ryzyko płynności w przypadku niedopasowania struktury terminowej przepływów pieniężnych związanych z bieżącą działalnością operacyjną, jak i z zadaniami inwestycyjnymi. Spółka na bieżąco monitoruje pozycję płynności zestawiając salda i terminy spływu należności handlowych z terminami zapadalności płatności zobowiązań handlowych, finansowych, publiczno-prawnych i innych. Stosowane procedury pozwalają na szybką identyfikację ewentualnych zagrożeń płynności i wprowadzenie środków zaradczych.

Z uwagi, iż około dwóch trzecich strumieni gotówkowych spływających do Spółki pochodziło od jej podmiotów zależnych, Spółka monitoruje także pozycję płynnościową tych podmiotów. Portfele należności Spółek zależnych są aktualnie znacząco zdywersyfikowane kwotowo, podmiotowo i geograficznie, co podnosi ich wiarygodność.

Spółka, z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, zaangażowała znaczne środki w kapitał obrotowy netto, który na 31.12.2017 wynosił ponad 12 mln PLN, co zmniejsza ryzyko wystąpienia ryzyka płynności.

Podstawowym instrumentem zapewniającym płynność Spółki są bieżące przepływy finansowe i posiadane aktywa obrotowe. Spółka, poza środkami pieniężnymi zgromadzonymi na bieżących rachunkach bankowych o natychmiastowej dostępności, nie utrzymuje innych aktywów finansowych w celu zarządzania ryzykiem płynności.

Dodatkowo Spółka wspiera pozycję płynności korzystając z przyznaných limitów kredytowych w rachunkach bieżących oraz kredytu obrotowego w rachunku kredytowym. Na dzień bilansowy wykorzystanie dostępnych limitów w rachunku bieżącym przekraczało 14,5 mln PLN, a wartość kredytu wynosiła 3.0 tys. PLN.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Jednostki na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niedyskontowanych płatności.

	Krótkoterminowe		Długoterminowe			Przepływy razem przed zdyskontowaniem
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 31 grudnia 2017 roku						
Kredyty w rachunku kredytowym	1 831	1 221				3 052
Kredyty w rachunku bieżącym	14 044					14 044
Leasing finansowy	943	944	3 087			4 974
Pochodne instrumenty finansowe	412					412
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	27 550		1 493	89	64	29 196
Ekspozycja na ryzyko płynności	44 780	2 165	4 580	89	64	51 678
	Krótkoterminowe		Długoterminowe			Przepływy razem przed zdyskontowaniem
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 31 grudnia 2016 roku						
Kredyty w rachunku kredytowym	110	220	183			622
Kredyty w rachunku bieżącym	317					633
Leasing finansowy	601	343	1 343	211		2 704
Pochodne instrumenty finansowe						0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	13 986	180	1 433	576	469	17 179
Ekspozycja na ryzyko płynności	15 013	742	2 958	787	469	21 138

29. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Obowiązkowe badanie jednostkowego sprawozdania finansowego	150	45
Inne usługi (przeгляд pakietów konsolidacyjnych)	75	35
Usługi pozostałe	-	-
Razem	225	80

Wynagrodzenie zarówno za 2017 rok, jak i za 2016 rok dotyczy Ernst & Young Audyt Polska z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

30. Świadczenia pracownicze

30.1. Programy akcji pracowniczych

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała programu akcji pracowniczych.

30.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	Zobowiązania i rezerwy	
	31.12.2017	31.12.2016
<i>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:</i>		
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	629	593
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	503	-
Rezerwy na odprawy emerytalne	-	15
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	533	472
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 665	1 080
<i>Inne długoterminowe świadczenia pracownicze:</i>		
Rezerwy na odprawy emerytalne	259	198
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	259	198
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	1 924	1 278

30.3. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Podsumowanie świadczeń pracowniczych netto, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Bilans otwarcia na 01 stycznia 2017 rok	198	290
Koszt bieżącego zatrudnienia	-71	-92
Wartość świadczenia w wyniku połączenia ze spółką przejmowaną	132	-
Razem	259	198

30.4. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego/ kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi. Ponadto Fundusz posiada rzeczowe aktywa trwałe. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Odpis na ZFŚS	2 170	1 740
Pożyczki udzielone pracownikom	-17	-56
Zobowiązania z tytułu Funduszu	-1 750	-1 540
Razem	403	144
Środki pieniężne	254	188
Saldo po skompensowaniu	149	(43)

31. Instrumenty finansowe

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Klasa instrumentu finansowego	Stan na 31.12.2017		Stan na 31.12.2016	
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
<i>Aktywa finansowe - pożyczki i należności:</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	40 768	40 768	26 910	26 910
Pożyczki	2 503	2 503	3 008	3 008
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	583	583	3 441	3 441
Razem	43 945	43 945	33 365	33 365

Klasa instrumentu finansowego	Stan na 31.12.2017		Stan na 31.12.2016	
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
<i>Długoterminowe zobowiązania finansowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu:</i>				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	183	183
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 154	3 154	1 554	1 554
<i>Krótkoterminowe zobowiązania finansowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu:</i>				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	17 096	17 096	1 072	1 072
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 037	2 037	1 150	1 150
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	32 580	32 580	17 575	17 575
Razem	54 867	54 867	21 534	21 534

Wartość godziwa instrumentów finansowych nie różni się od ich wartości bilansowej.

Według oceny Spółki wartość godziwa środków pieniężnych, należności handlowych, zobowiązań handlowych, kredytów w rachunku bieżącym i kredytowym, pożyczek, pozostałych zobowiązań krótkoterminowych zobowiązań z tytułu leasingu finansowego, nie odbiega od wartości bilansowych. Jest to spowodowane głównie krótkim terminem zapadalności.

W okresie sprawozdawczym zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz w 2016 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z tych poziomów do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

32. Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych

Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	Zapasy	Należności	Zobowiązania	Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy	Należności z tytułu o usługę budowlaną
Saldo na dzień 31 grudnia 2016	21 931	26 910	19 034	3 421	0
Saldo na dzień 31 grudnia 2017	15 455	40 768	35 995	3 676	8 644
Zmiana	6 476	-13 858	16 961	255	-8 644
Sprzedaż ZCP	-1 906				
Połączenie z MAKRUM Project Management Sp. z o.o.	842	5 242	-14 775	-844	11 248
Korekta należności z tytułu sprzedaży udziałów		631			
Razem prezentacja w CF	5 412	-7 985	2 186	-589	2 604

33. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana nie występuje.

34. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Następujące tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych ze wszystkimi podmiotami powiązаныmi (spółkami zależnymi) z Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 i dzień 31 grudnia 2016:

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - SPRZEDAŻ I NALEŻNOŚCI	SPRZEDAŻ		NALEŻNOŚCI	
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Sprzedaż do:				
Podmiot dominujący	638	-	872	-
Grupa Kapitałowa Immobile S.A. - należności handlowe	7	-	241	-
Grupa kapitałowa Immobile S.A. - odpis należności	-	-	-	-
Grupa kapitałowa Immobile S.A. - z tytułu sprzedaży udziałów spółki zależnej MAKRUM Sp. z o.o.	631	-	631	-
Podmioty zależne:	64 185	54 792	17 131	14 820
Projprzem Budownictwo	618	-	115	-
PROMstahl Polska Sp. z o.o.	8 182	12 618	12 975	12 861
PROMstahl GmbH	53 312	42 174	11 293	9 867
Makrum Project Management	2 073	-	-	-
Projprzem Budownictwo - odpis należności	-	-	-	-
PROMstahl Polska Sp. z o.o. - odpis należności	-	-	7 214	7 908
PROMstahl GmbH - odpis należności	-	-	38	-
Makrum Project Management - odpis należności	-	-	-	-
Inne podmioty powiązane:	88	-	736	-
Makrum Sp. z o.o.	16	-	20	-
CDI Konsultanci Budowlani Sp. z o.o.	26	-	660	-
Modulo Parking Sp. z o.o.	44	-	56	-
CDI 2 Sp. z o.o.	2	-	-	-
Razem	64 911	54 792	18 739	14 820

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - ZAKUP I ZOBOWIĄZANIA	ZAKUP		ZOBOWIĄZANIA	
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Zakup od:				
Podmiot dominujący	32 032	-	1 443	-
Grupa Kapitałowa Immobile S.A. - zobowiązania handlowe	1 011	-	488	-
Grupa Kapitałowa Immobile S.A. - z tytułu nabycia udziałów Spółki Przejętej Makrum Project Management Sp. z o.o.	31 021	-	955	-
Podmioty zależne:	8 619	1 321	4 164	315
Projprzem Budownictwo	5 933	-	3 988	-
PROMstahl Polska Sp. z o.o.	13	110	33	51
PROMstahl GmbH	718	1 211	143	264
Makrum Project Management	1 955	-	-	-
Inne podmioty powiązane:	286	-	301	-
Makrum Sp. z o.o.	3	-	53	-
CDI Konsultanci Budowlani Sp. z o.o.	39	-	10	-
Focus Hotels Sp. z o.o.	2	-	34	-
CDI Zarządzanie Nieruchomościami Sp. z o.o.	144	-	74	-
Makrum Development Sp. z o.o.	93	-	122	-
Nobles Sp. z o.o.	-	-	6	-
Focus Hotel 1 Sp. z o.o.	5	-	2	-
Razem	40 937	1 321	5 908	315

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - POŻYCZKI	31.12.2017		31.12.2016	
	Udzielone w okresie	Skumulowane saldo	Udzielone w okresie	Skumulowane saldo
Pożyczki udzielone:				
Jednostkom powiązanym	6 348	2 503	3 814	3 008
Razem	6 348	2 503	3 814	3 008
Pożyczki otrzymane:				
Od Jednostek powiązanych	960	-	-	-
Razem	960	-	-	-

Warunki transakcji przeprowadzonych z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od transakcji przeprowadzanych na zasadach rynkowych.

34.1. Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała spółki stowarzyszonej.

34.2. Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Spółka nie była współnikiem we wspólnym przedsięwzięciu.

34.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki transakcji przeprowadzonych z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od transakcji przeprowadzonych na zasadach rynkowych.

34.4. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie objętym sprawozdaniem Spółka nie udzieliła żadnemu członkowi Zarządu pożyczki.

34.5. Inne transakcje z udziałem członkowi Zarządu

Zgodnie z MSR 24.9 Emitent wykazuje transakcje z członkami Zarządu PROJPRZEM MAKRUM S.A. i tak w 2017 roku Spółka wypłaciła należne wynagrodzenie za pełnioną funkcję Prezesa Zarządu jak i Wiceprezesa Zarządu, które zaprezentowano jako wynagrodzenie w nocie 35.

35. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej

35.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie członków Zarządu	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2017-31.12.2017 w tys. PLN	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2016-31.12.2016 w tys. PLN
Anna Zarzycka-Rzepecka-Prezes Zarządu (27.08.2014-23.12.2015)	-	20
Marcin Lewandowski - Członek Zarządu (27.08.2014-29.11.2016)	-	282
Władysław Pietrzak - Prezes Zarządu (07.01.2016-29.11.2016)	-	219
Jerzy Rafał - Prezes Zarządu (30.11.2016-11.04.2017)	17	5
Winiecki Sławomir - Wiceprezes Zarządu (30.11.2016-11.04.2017)	17	5
Szczeblewski Piotr - Prezes Zarządu (od dnia 11.04.2017)	331	-
Szczechowski Dariusz - Prezes Zarządu (od dnia 11.04.2017)	265	-
Razem	630	531

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2017-31.12.2017 w tys. PLN	Wynagrodzenie w okresie 01.01.2016-31.12.2016 w tys. PLN
Jarosław Skiba	-	35
Jarosław Karasiński	-	35
Eryk Karski	-	63
Anna Klimkiewicz	-	63
Mariusz Ostrowski	-	33
Królikowski Michał	-	29
Gawryś Piotr	-	35
Jerzy Rafał	30	-
Winiecki Sławomir	30	-
Marczuk Marcin	30	-
Kamiński Sławomir	37	-
Skrocki Dariusz	90	56
Cyprysiak Lech	30	5
Babiaczyk Mirosław	36	7
Nowakowski Jacek	28	5
Fortuna Piotr	78	7
Razem	389	373

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	<i>od 01 stycznia do 31 grudnia 2017</i>	<i>od 01 stycznia do 31 grudnia 2016</i>
Pracownicy umysłowi	96	56
Pracownicy fizyczni	198	308
Razem	294	364

37. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły żadne istotne wydarzenia.

Bydgoszcz, dnia 29 marca 2018 roku

Podpisy Zarządu:

Wiceprezes Zarządu
Dariusz Szczechowski

Prezes Zarządu
Piotr Szczeblewski

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

BUCHALTER Sp. z o.o.
Dagmara Rydzyńska